

IZ VSEBINE:

Investicijska dejavnost
Osebna odgovornost
Delitev dohodka
Dopust na Rabu
Obisk na Poljskem
Tuji praktikanti

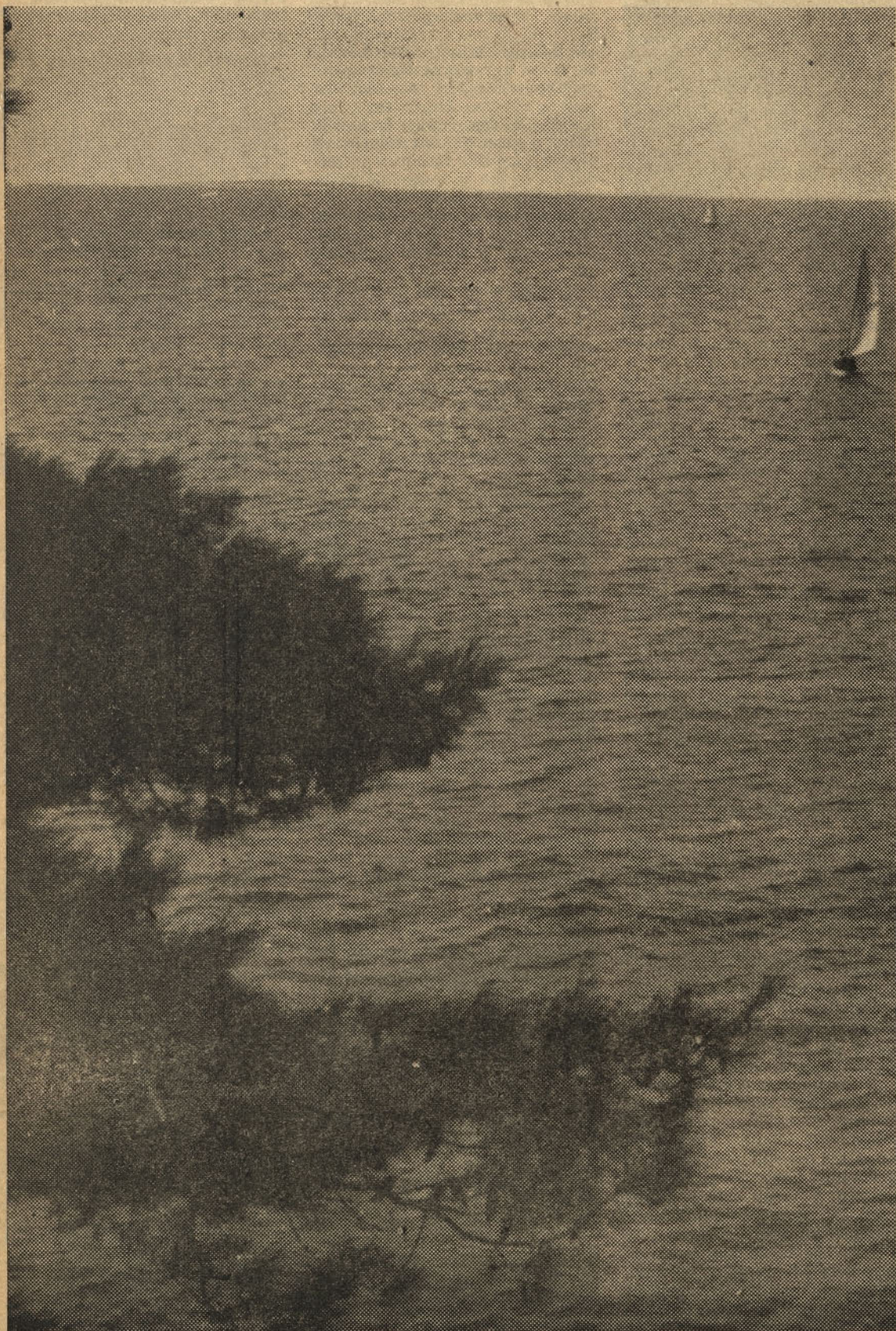
Štórski

ŽELEZAR

ŠT. 8. — LETO VI. — 23. VIII. 1966

ŠTORSKI ŽELEZAR, Glasilo delovnega kolektiva Železárne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Leopold Perc — Uredniški odbor: Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Leopold Perc, Stane Sotler, Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tiska GP »Celjski tisk« Celje.

Morje, sonce, počitek. Tri besede, tri želje na ustih in v mislih tisočerih, ki v poletnih mesecih odhajajo na dopuste, da bi si nabrali novih moči. Poletje je najlepši čas počitka. Vsi si želimo, da bi za kratek čas odložili delovne plašče in čelade, da bi zaprli predale v pisarnah, da bi pozabili na skrbi in težave.

V tem poletju je sonce le malokrat posijalo k nam. Skoparilo je s svojimi žarki,

**morje,
sonce,
počitek...**

ki so lenobno prodirali skozi goste oblake in dim tovarniških dimnikov.

Mi pa smo si ga želeli, sonca. Iz dneva v dan. Kako bi si ga ne, saj je za nami leto dni dela in skrbi. Odhajamo na morje. Tam je dovolj sonca. Vsak po svoje: ta z avtobusom, oni s fičkom, tretji z vlakom. Denarnice bodo tanjše, ko se bomo vrnili, mi pa bomo sveži, počiti, polni lepih spominov, prerojeni. Z veseljem bomo oblekli delovne plašče, nataknili čelade, odprli predale v pisarnah. Z lahkoto se bomo spoprijeli z novimi problemi, saj bo za nami morje, sonce, počitek...

-P. L.-

Foto: Stanko Arzenšek

INVESTICIJSKA DEJAVNOST

V naslednjem sestavku nameravamo informirati člane delovne skupnosti Železarne Štore o stanju investicijske dejavnosti v naši delovni organizaciji. Vsem je že poznana problematika izgradnje in rekonstrukcije nove železarne, zato ne bomo ponavljali poznanih dejstev. Zaradi logičnega obravnavanja bomo obravnavali posebej:

— investicijsko dejavnost po odobrenem investicijskem programu;

SPREMEMBE V UREDNIŠTVU

Foto: Arzenšek

Vsi poznamo tovariša Ocvirk Staneta. Njegovo ime se omenja takrat, kadar gre za tehnično-varstvena vprašanja, saj je tov. Ocvirk vodja HTV oddelka. Poznamo ga pa tudi kot urednika našega »Štorskega Železarja«. Poleg svojega obsežnega rednega dela, je bil dolga leta tisti, ki je s skrbjo in veseljem oblikoval, popravljal in izboljševal naše glasilo.

»Začel sem leta 1962, tako rekoč iz nič. Z leti sem si nabral izkušnje,« pravi tov. Ocvirk.

Kot urednik našega glasila, je opravil pionirsko delo, za kar mu gre zahvala nas vseh.

Potreba je narekovala, da se za urednika našega glasila odpre posebno delovno mesto. Prišel je novi urednik, ki bo zamenjal tov. Ocvirka.

Novi urednik pa pravi: »Zamenjal? Le na papirju. Sicer pa bova, v to sem prepričan, s tov. Ocvirkom najtesnejša sodelavca. Tovariš Ocvirk ima bogate izkušnje.«

Prepričani smo, da bo tov. Ocvirk še naprej s pridom uporabljal svoje izkušnje pri ko-

— investicije za izgradnjo nove livarne specialne litine.

1. Investicije po odobrenem investicijskem programu za rekonstrukcijo in izgradnjo železarne.

Investicijski program je bil odobren konec leta 1961 v predračunski vrednosti investicij za osnovna sredstva 12,8 milijard S-din, za kar je naša delovna organizacija sklenila s Splošno gospodarsko banko, Ljubljana, julija 1964 kreditni pogodbi in sicer:

— za sredstva Jugoslovanske investicijske banke 8,3 milijarde S-din;

— za sredstva Splošne gospodarske banke 4,5 milijarde S-din.

Prvotno je bilo predvideno, da bo Jugoslovanska investicijska banka krila 90 odstotkov predračunske vrednosti investicij, 10 odstotkov pa investitor iz lastnih sredstev. Z razvojem našega gospodarskega sistema se je ta odnos menjal in bi naša delovna organizacija morala zagotoviti 35 odstotkov predračunske vrednosti investicij. Zaradi spremenjenega odnosa participacije Jugoslovanske investicijske banke in investitorja, smo morali zaprositi Splošno gospodarsko banko za kredit za kritje udeležbe k osnovnemu kreditu. Splošno gospodarska banka je zagotovila udeležbo k osnovnemu kreditu pod pogojem, da bo Železarna oročevala pri njej na obveznice del lastnih sredstev skladov.

Zaradi nenormalnega naraščanja investicijske potrošnje in s tem v zvezi naraščanja cen po letih 1961, prvotna predračunska vrednost investicij ni več zadostovala. Nastal je problem kritja podražitev, ki bi ga morala naša železarna zagotoviti. Meseca februarja 1965. leta smo napravili revizijo investicijskega programa in novi izračun potrebnih finančnih sredstev za celotno rekonstrukcijo do gospodarske reforme je pokazal številko 15,6 milijard S-din, tj. za 2,8 milijarde podražitev.

Za omenjene podražitve smo napravili zahtevek za kredit, ki ga nam je Splošna gospodarska banka odobrila pod pogojem, da povečamo naš delež za oročevanje na obveznice.

Z ukrepi gospodarske reforme je nastal novi problem podražitev. Skupno z Jugoslovansko investicijsko banko in Splošno gospodarsko banko smo meseca marca t. l. ocenili podražitve in izračunali novo predračunsko vrednost v višini 21,9 milijard S-din. V gornji predračunski vrednosti znašajo podražitve, ki so posledica višjih cen za gradbena dela in domačo opremo, kakor tudi sprememba tečaja in carinske stopnje, 6,3 milijarde S-din. Naša delovna skupnost se je morala odločiti ali nadaljuje

z izgradnjo in se dodatno zadržati ali pa ustavi izgradnjo. Odločili smo se za nadaljevanje izgradnje in naši organi samoupravljanja so sklenili, da najamemo dodatni kredit za pokritje omenjenih podražitev 6,3 milijarde S-din. V tem znesku je zajeta vrednost 2,3 milijarde S-din, ki jo mora zagotoviti Jugoslovanska investicijska banka na račun kurznihih razlik in spremembe carinskih stopenj za uvozno opremo. Za razliko 4 milijarde S-din smo zaprosili Splošno gospodarsko banko za dodatni kredit. Splošno gospodarska banka je kredit odobrila pod pogoji, ki so razvidni v pogodbi o medsebojnem poslovnem sodelovanju med Železarno Štore in Splošno gospodarsko banko.

Za leto 1966 smo predvideli višino tranše 1,9 milijarde S-din. V tem znesku je zajeto le zavarovanje gradbenih del, usposobitev hale valjarne za vskladiščenje uvozne opreme in poravnava obveznosti po pogodbah za izvršena dela. V tej tranši je upoštevano plačilo uvozne opreme ob skadenci menic in carine ob montaži.

V naslednjem želimo opisati dela, ki so bila izvršena v dosedanjem obdobju oziroma letošnjem letu na gradbišču Štore II in dela, ki se izvajajo po odobrenem investicijskem programu.

Zaradi finančnih težav, ki smo jih že omenili, je operativna dejavnost izgradnje zelo omejena in se dela vršijo v okrnjenem obsegu. Predvsem vršimo v letošnjem letu tako imenovana zaščitna dela in to v glavnem na objektu nove valjarne. Gradbeno podjetje INGRAD izvaja nujno potrebna gradbena dela tj. predvsem temelje za jekleno konstrukcijo hale ter objekta jamo za škajo in oljno klet. Ta objekta je potrebno zaradi tehnologije dela nujno izvesti pred

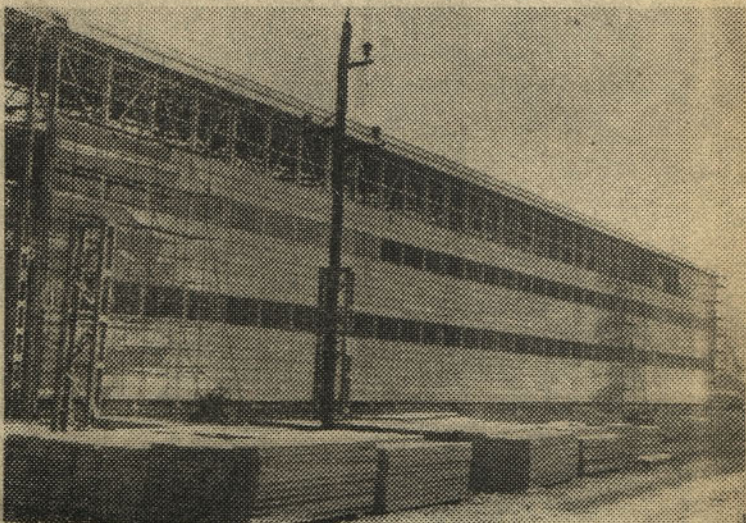
montažo hale, ker bi sicer izvajanje zaradi kompliciranosti in velikih globin (do 12 m) bilo izredno drago. Monterji podjetja »METALNA« iz Maribora pa vršijo montažo II. faze jeklene konstrukcije hale v dolžini 156 metrov, medtem ko je I. faza, ki meri 108 m bila že montirana v preteklem letu.

Jeklena konstrukcija za obe omenjeni fazi je bila izdelana v Metalni in dobavljena Železarni Štore že v letih 1964 in 1965. Prvi del hale, ki je že popolnoma dograjen, nam koristno služi za skladiščenje uvozne opreme, ki je že skoraj v celoti dospela.

Poleg navedenih glavnih izvajalcev Ingrad in Metalna pa dela na objektih Štore II še nekoliko ostalih podjetij, ki vršijo steklarska, kleparska, pleskarska, krovjska ter ostala potrebna dela.

Vzporedno z izvajanjem del pri montaži hale valjarne vršimo tudi nujno potrebna kanalizacijska dela, ki omogočajo normalen odtok vode z gradbišča.

Do sedaj smo zgradili tudi tri industrijske ture, ki so bili nujno potrebni, da smo lahko brez večjih težav vršili transport dospelo uvozne opreme na Štore II, katere je dosedaj dobavljene že ca. 2.700 t, domače opreme 300 t in konstrukcij v obsegu 1.800 t. Od uvozne opreme je bila dobavljena že skoraj v celoti valjarniška oprema iz Poljske in deloma Švedske, dalje oprema za elektrobločno peč jeklarne iz Anglije, čistilne naprave za to elektropeč iz Švedske ter električni del (24 MVA transformator) za drugi elektroplavž iz Nemčije. Vso to dospelo opremo, predvsem mehanične dele, skladiščimo v že dograjenem prvem delu hale valjarne, medtem ko imamo električni del deponiran delno v novo zgrajeni hali livarne ter v bivši bentonarni.

Prva faza izgradnje hale valjarne

Foto: Arzenšek

V NAŠI ŽELEZARNI...

Takšna situacija predstavlja za nas precejšnje težave, ker moramo prispelo opremo stalno vzdrževati, tj. mazati, čistiti in konzervirati ter skrbeti za pravilno skladiščenje, da ne bi prišlo do okvar pred vgraditvijo.

Gotovo bodo posamezniki postavljali vprašanje, zakaj smo naročili predčasno toliko uvozne opreme, za katero pa še niso ustvarjeni pogoji, da bi se lahko takoj vgradila. Že v začetku izgradnje in rekonstrukcije je bil postavljen terminski načrt in izdelana dinamika izgradnje posameznih objektov. Po tej dinamiki so bile v letih 1962 in 1963 sklenjene s pristankom Jugoslovanske investicijske banke, Beograd pogodbe z inozemskimi dobavitelji za opremo, ki ima dolge dobavne roke. Plačevanje te inozemske opreme pa se je preko Jugoslovanske investicijske banke odvijalo normalno, medtem ko smo s financiranjem do-

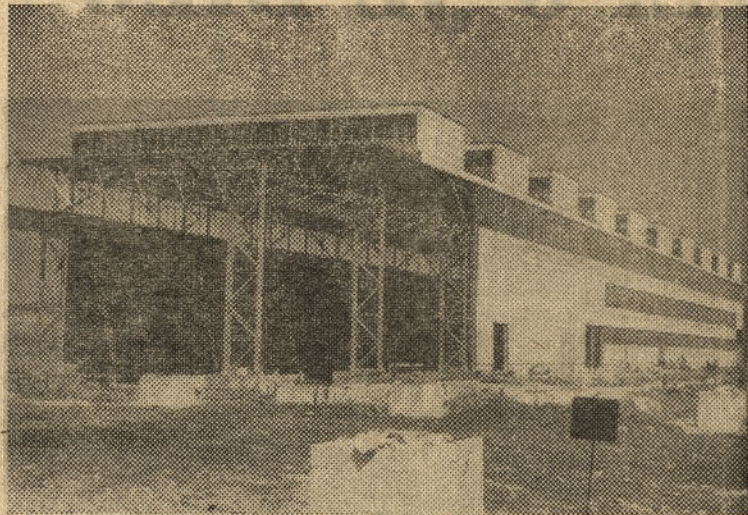
način bomo odobrena sredstva lahko izkoristili izključno za gradnjo.

V operativnem smislu se bo nadaljevalo z izgradnjo valjarne, dalje z livarno valjev in obdelovalnico valjev, zlasti pa bomo morali forsirati izgradnjo prepotrebni energetskih objektov.

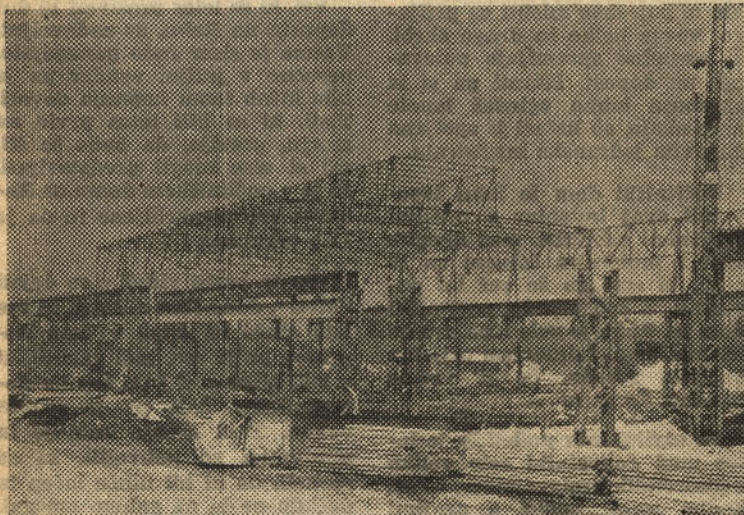
2. Investicije za izgradnjo livarne specialne litine

Poznano je, da gradi naša gospodarska organizacija poleg objektov po odobrenem investicijskem programu iz lastnih sredstev nov objekt — livarno specialne litine.

V lanskem letu je bila dograjena glavna tehnološka hala, v letošnjem letu pa se intenzivno nadaljuje izvajanje gradbenih del za pokrito žerjavno progo, pod katero bodo nameščeni potrebni bunkerji za surovine, dozirne naprave, del priprave peška ter vsa potrebna deponija

Pogled na objekt nove livarne specialne litine. V ospredju temelji za pokrito žerjavno progo in aneks. Foto: Arzenšek

Montaža jeklene konstrukcije druge faze hale valjarne

Foto: Arzenšek

mačih del imeli znatne težave. Na ta način so inozemski dobavitelji izdelali in dobavili opremo v pogodbeno določenih rokih. Zaradi splošno znanih finančnih težav je bila izgradnja Štor postavljena večkrat v zelo kritični položaj, čigar posledice so se odrazile na samem gradbišču tako, da so gradbena in montažna dela zaostala za predvidenim planom.

Kakor je bilo že v prvem, finančnem delu članka opisano, je višina letošnje tranše minimalna, tako da ne bo mogoče izvršiti kakih večjih del. Tudi v prihodnjem letu ni pričakovati znatno boljše situacije, vendar bo za nas tudi pri minimalni tranši znatno ugodnejše, ker bomo lahko z določenimi sredstvi zgradili veliko več, saj v prihodnjem letu ne bo nastopilo vprašanje uvozne opreme (ta bo v celoti dobavljena letos). Na ta

surovin za proizvodnjo. Dalje je v izgradnji tako imenovani tehnološki in sanitarni aneks, v katerem bo nameščena trafo-postaja livarne, jedrarnica in elektrofrekvenčne talilne peči (elektro-del) ter kompletne sanitarije in garderobe za delavce.

V teku so tudi gradbena dela za temelje kupolnih peči ter ostalih naprav.

Od domače opreme so v izdelavi kompletne kupolne peči z rekuperatorjem in predpečko, kar izdeluje po nemški dokumentaciji mehanična delavnica Železarne Štore. Dalje je naročena domača oprema še za ostale naprave kot so, bunkerji, silosi, transportni trakovi, žerjavi itd. in to pri raznih podjetjih (LITOSTROJ Ljubljana, STT Trbovlje, MIS Štore, Mehanična delavnica Železarne Štore).

Uvozna oprema, katero je dobavila nemška firma GHW (Ge-

sellschaft für Hüttenwerksanlagen) je že v celoti prispela v Štore in jo imamo vskladiščeno v hali livarne.

Dela pri izgradnji livarne normalno potekajo in računamo, da bo livarna v prihodnjem letu sposobna za poizkusno obratovanje.

Jasno pa je, da bo potrebno pri realizaciji investicijskega programa naše gospodarske organizacije izvršiti mnogo dela in prebroditi marsikatere težave.

Slavko Plevnik,
dipl. str. ing.
Ivan Ferme,
dipl. oec.

Socialno zavarovanje

Še dalj časa smo spremljali razprave o spremembah na področju predpisov socialnega zavarovanja. Mnogo govora je bilo tudi na sejah Skupščin socialnega zavarovanja. Z nekaterimi predlogi smo bili seznanjeni v dnevnem časopisju. Dokončne spremembe so sedaj sprejete in se bodo v kratkem začele izvajati.

Predvsem gre za spremembe predpisov o zdravstvenem zavarovanju, deloma pa tudi za spremembe financiranja zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja. Spremembe se nanašajo predvsem na porabo sredstev socialnega zavarovanja, ki bo po novih predpisih bolj racionalna. Republiški socialno-zdravstveni zbor je ugotovil, da dohodki ne zadoščajo za kritje vseh izdatkov zdravstvenega varstva. Sredi julija 1966 je tudi Zvezni izvršni svet razpravljal o tem, zatem pa zbori zvezne skupščine. Spremembe se nanašajo predvsem na naslednja področja:

1. Zavarovanci, ki so zaradi bolezni odsotni z dela, bodo za prve tri dni odsotnosti prejeli nadomestilo za osebni dohodek od svoje delovne organizacije.

2. Nadomestilo za osebne dohodke nad tri dni izostanka zaradi bolezni se bo obračunavalo na podlagi povprečja osebnega dohodka v prejšnjem letu.

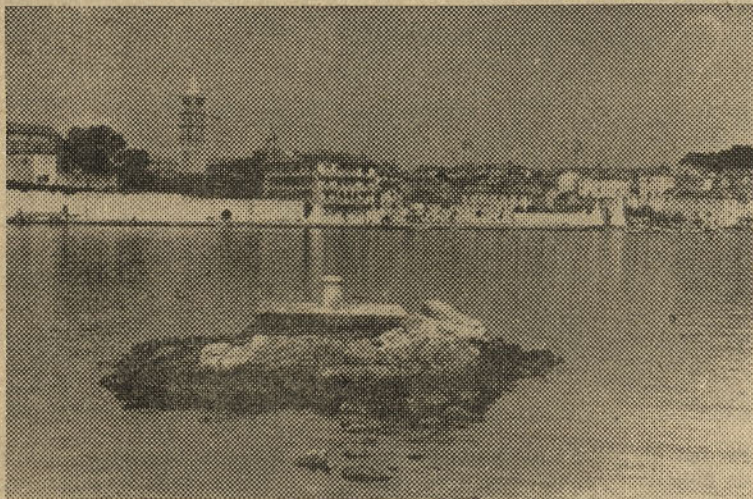
3. Za zdravila bodo odslej zavarovanci prispevali večje zneske. Predlog je, naj bi zavarovanci plačevali 20 odstotkov povprečne vrednosti receptov. Točnih izračunov še ni, predpostavlja pa se, da se bo cena za recept gibala od 200 do 300 S-din.

4. Zavarovanci, katerim je bilo odobreno kopalniško-klimatsko zdravljenje, bodo morali plačati ustrezni znesek kot prispevek k takemu zdravljenju.

5. V pokojninsko osnovo bodo odslej všteti samo tisti prejemki, ki izhajajo iz dela po osnovah in merilih, ki jih določa samoupravni akt delovne organizacije o delitvi osebnih dohodkov. S tem bodo odpravili umetno zviševanje prejemkov tistih delavcev, ki so tik pred upokojitvijo. Doslej se je dogajalo, da so posamezne organizacije svojim članom, ki so bili tik pred upokojitvijo, umetno zviševale osebni dohodek v obliki raznih nagrad, dodatkov itd., s čimer se je zvišala tudi pokojninska osnova. Sklenjeno je bilo, da bodo Komunalni zavodi za socialno zavarovanje izvršili revizijo tistih pokojninskih odločb, ki so bile izdane v zadnjih dveh letih. Našim upokojevcem ni pričakovati negativnih sprememb.

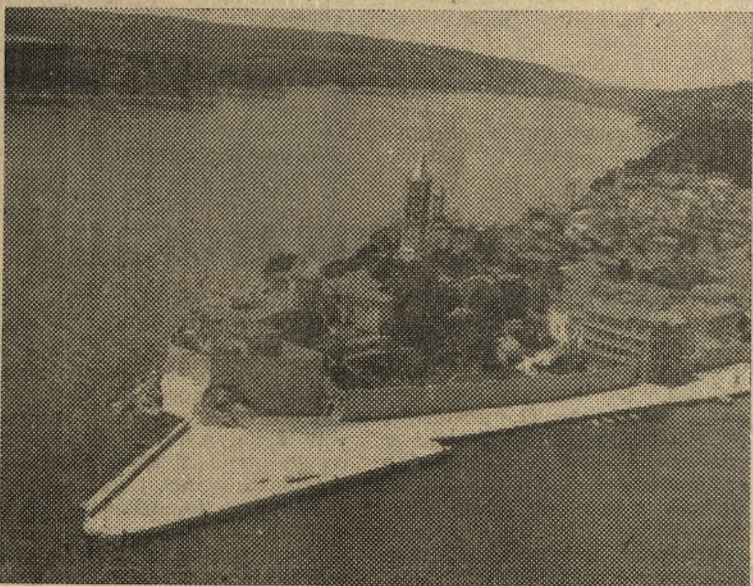

LEPO JE BILO - ŠE SE VRNEMO

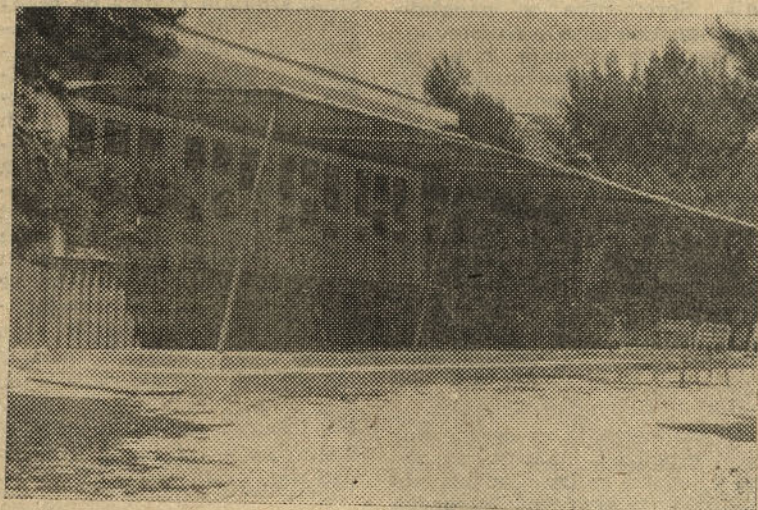

Mesto Rab — s poti pod našim domom

Foto: Mackošek

Pogled na Rab — tokrat iz zraka

Kuhinja in jedilnica ob našem domu

Foto: Mackošek

KOT ŽE VRSTO LET, TAKO SO ČLANI NAŠE DELOVNE SKUPNOSTI TUDI LETOS ODHAJALI NA RAB, DA BI V NAŠEM POČITNIŠKEM DOMU PREŽIVELI SVOJ DOPUST. OBISK NA RABU JE BIL LETOS ŠE POSEBNO MOČAN, SAJ JE MUHASTO VREME DOMA NUDILO LE MALO UPANJA ZA PRIJETEN ODDIH. VSI, KI SO BILI LETOS NA RABU, SO NAVDUŠENI.

Dopusti v našem počitniškem domu na Rabu so letos zelo dobro organizirani. To velja tako za prevoz z avtobusi iz Štor preko Reke do Raba, kakor tudi za sam počitniški dom. Prevoz z avtobusi je dopustnikom v veliki meri olajšal potovanje, saj jim ni potrebno misliti na prtljago, vozne listke in druge skrbi, ki navadno spremljajo potovanje na dopust. Hkrati pa si iz avtobusa lahko ogledaš lepote naše obale, ob kateri je speljana čudovita jadranska magistrala.

Počitniški dom je letos izpolnil svoj inventar z različnimi športnimi rekviziti, med drugim tudi z motornim čolnom za 16 oseb, ki smo ga že več let pogrešali. Z eno besedo, počitniški dom na Rabu je zelo lepo urejen ter nudi nam železarjem prijeten počitek, seveda, če je vreme ugodno. Če pa ni...

Po statističnih podatkih je letos med dopustniki zelo veliko neposrednih proizvajalcev, ki so, bodisi sami, bodisi s svojimi družinami, prvič letovali na Rabu. Če govorimo z njimi, nam navdušeno razlagajo o potovanju, krajih skozi katere so se peljali, pa o vožnji s »Čutinom«, o urejenosti doma, dobri kuhinji, dobri kapljici, ki nedvomno tudi spada v dopustne dni, o morju, valovih in o vremenu, ki je bilo muhasto in je naše dopustnike včasih spravilo v slabo voljo. Dopustnikom kaj hitro minejo dnevi, saj jih posebno tisti, ki so prvič na morju, izkoriščajo za ogled znamenitosti mesta in okolice. Domala vsi si ogledajo pokopališče na Rabu, kjer so pokopani slovenski interniranci. Pokopališče je arhitektonsko zelo lepo urejeno. Mozaik v glavnem objektu ponazarja vse trpljenje ljudi v taborišču v Kamporu na Rabu, katerega strah in trepet je bil zloglasni italijanski »Kolonelo«. V spomenik vklesane besede: »Ko pal je mrak na domovino, po vseh vaseh so jih lovili in sem gonili kod živino; ker so svoj rodni dom ljubili, umirat so na Rab prišli«, dovolj

razločno govore o trpljenju domovini zvestih sinov in hčera. Žal vodi do pokopališča prašna cesta brez opozorilnih znakov, ki bi opozarjali turiste na mučilnico Slovencev in njihov poslednji dom.

Vsi, ki so letos preživeli 10 dni dopusta na Rabu, so zadovoljni. Vreme je sicer rado ponagajalo, posebno v juliju, vendar pa je bilo kljub temu kopanja dovolj. Tisti, ki so bili letos prvič na morju, pravijo, da bodo še šli, saj si niso mogli predstavljati, da je v počitniškem domu na Rabu za vse preskrbljeno in da je Rab tako lep.

»Še se bomo videli,« so dejali »Mati«, domačinu z Raba, ki vse leto skrbi za dom, v času dopustov pa je vse, tudi gasilec, ki v beli bluzi gasi žejo žejnim dopustnikom. Žeja pa je seveda velika. Tudi osebje kuhinje in upravnika so pohvalili, ki so skrbeli, da ni bil nihče lačen in da kdo ne bi na suhem omagal.

Lepo je bilo. Še se vrnemo.

Anton Mackošek

S pokopališča na Rabu

Foto: Mackošek

Nagrajevanje po enotah v I. polletju 1966

V smislu pravilnika o oblikovanju in razdeljevanju sredstev za osebne dohodke smo v letošnjem prvem polletju obračunali in izplačali osebne dohodke po ekonomskih in obračunskih enotah. Način obračunavanja je bil določen s posebnimi navodili, ki jih omenja pravilnik v čl. 21.

Osnovno merilo za ugotavljanje sredstev za osebne dohodke je dosežen dohodek v primerjavi s postavljenimi zahtevami v družbenem načrtu podjetja. Dohodek zajema planirano razliko med lastno in prodajno ceno, tako imenovano plansko akumulacijo, zvišanje oziroma znižanje planskih lastnih in prodajnih cen ter vkalkulirane osebne dohodke. Planska akumulacija pade ali raste v odvisnosti od obsega in asortimenta proizvodnje in realizacije, odstopanje od planske lastne cene je posledica izpolnjevanja planskih normativov, produktivnosti dela in izkoriščanja kapacitet. V odstopanju od prodajnih cen pa je vključen asortiment in kvaliteta realiziranih proizvodov pa tudi vplivi tržnih razmer. Če torej enote formirajo sredstva za osebne dohodke po doseženem dohodku je s tem zajeto nagrajevanje po obsegu proizvodnje oziroma realizacije, po doseženi ekonomičnosti, rentabilnosti in produktivnosti, saj so vsi ti elementi vključeni v končnem rezultatu poslovanja: dohodku.

Omenjeno je bilo, da se vsi doseženi rezultati primerjajo s postavkami družbenega načrta. Pozitivna in negativna odstopanja od planskih nalog se enako odražajo v doseženih sredstvih za osebne dohodke. Vsaka površnost ali nerodnost pri planiranju se pri obračunu osebnih dohodkov maščuje in povzroča težave. Upravni odbor ima po čl. 30 pravilnika pravico zahtevati analize, če se pri obračunu pojavijo nenormalni rezultati in te analize pogosto pokažejo vrzeli v našem sistemu planiranja. Brez čvrstih osnov v družbenem načrtu, to je pri določanju normativov, predračunov, pri koriščenju kapacitet, pri lastnih in prodajnih cenah, nam še tako popoln pravilnik ne more nuditi jamstva za realne osebne dohodke po doseženih rezultatih v enotah.

Posebno občutna nihanja sredstev za osebne dohodke po enotah nastanejo zaradi spremembe asortimenta proizvodnje v posameznih mesecih. Ugotovljeno je, da je izbor naročil večkrat prepuščen proizvodnim enotam, ki raje segajo po asortimentu, ki ima višjo stopnjo akumulacije. V takih primerih se v določenem razdobju realizira visok del planiranega dohodka in s tem tudi sredstva za

osebne dohodke. Gospodarno bi bilo, da DSE takrat izloči del sredstev v lastni rezervni sklad za namenom, da ga rezervira za čas, ko bodo realizirana finančno neugodna naročila. Tipičen primer takega pojava je proizvodnja v livarni in obdelovalnici valjev ter deloma v šamotni.

Določen del sredstev za osebne dohodke prejmejo enote iz odstopanja od planskih lastnih in planskih prodajnih cen. V smislu navodil se pri tem izločijo komercialni in drugi vplivi, ki se ne morejo šteti v breme ali korist enote. Tako je npr. upravni odbor sklenil, da se negativna razlika cene valjanih proizvodov, namenjenih za izvoz, bonificira enoti plavž-jeklarna-valjarna, ker je ta cena posledica tržnih razmer in se na drugi strani pozitivno odraža v našem deviznem poslovanju.

Strokovne službe so pri formiranju svojih sredstev za osebne dohodke odvisne od dohodka podjetja in od pridrževanja predračunskih stroškov za posamezne sektorje v okviru upravno-prodajne režije. Tako kot pri proizvodnih in ostalih enotah se tudi pri strokovnih službah pojavljajo težave povsod tam, kjer pri planiranju stroškov nismo bili dovolj natančni. Poleg tega se pojavljajo še dodatni stroški v zvezi z različnimi predpisi in odloki vzevnih, republiških in drugih organov. Za upravni odbor je pripravljen pregled vseh takih primerov, ki zahtevajo rebalans upravno-prodajne režije.

Za vodilne uslužbenke je upravni odbor določil, da se sredstva za osebne dohodke za 7 vodilnih mest formirajo v direktni odvisnosti od doseženega dohodka podjetja. Planska vrednost točke se veča ali manjša prav tako kot se giblje odstotek izvršitve planiranega dohodka podjetja.

Poseben problem povzročajo obračunske enote, ki še nimajo vpeljanega obračuna uslug po predračunih, cenikih ali drugih merilih, ampak obračunavajo svoje delo le na osnovi evidentiranih delovnih ur. V času, ko je število delovnih ur zaradi samega koledarskega fonda in bolezenskih izostankov, ali letnih dopustov nižje, prejme enota temu primerno tudi nižja sredstva za osebne dohodke, ne glede na obseg dela, ki ga je izvršila. To so predvsem: ekspedit, modelna, gradbeni oddelek, elektrodelavnica in OTK. Za te enote so že, oziroma morajo biti v najkrajšem času pripravljena merila za obračun uslug.

V naslednjem pregledu objavljamo rezultate I. polletja, in sicer odstotek izvršitve planiranega dohodka in sredstev za

osebne dohodke ter doseženo povprečno neto vrednost točke za to razdobje.

	% dohodke	% sredstev za OD	vrednost točke N-din
plavž-jeklarna-valjarna	132,3	117,6	3,69
livarna sive litine	102,9	101,1	3,36
livarna in obdelovalnica valjev	116,3	122,7	3,78
šamotna	112,8	113,6	3,72
energetski obrat	139,0	122,3	3,71
železniški promet	109,6	109,8	3,60
avtopromet	128,1	128,2	3,51
ekspedit	101,8	102,6	3,45
modelna mizarna	100,2	100,0	3,28
mehanična delavnica	116,8	111,6	3,54
gradbeni oddelek	110,9	95,1	3,55
elektrodelavnica	101,8	100,4	3,46
razvojni oddelek	105,3	94,1	3,67
Strokovne službe:			
OTK	106,7	106,7	3,50
uprava tehnični sektor	108,4	108,4	3,53
komercialni sektor	102,3	102,3	3,46
finančni sektor	110,5	110,5	3,46
splošni sektor	108,6	108,6	3,45
kadrovski sektor	108,3	108,3	3,26
vodilno osebje	103,7	103,7	3,62
Skupaj podjetje	104,1	104,1	3,69
	119,6	105,6	3,58

Na vrednost točke ima pomemben vpliv tudi število točk. Vsaka enota ima v planu določeno število točk, ki bazira na predvideni delovni sili, analitični oceni delovnih mest in koledarskem številu ur, zmanjšanim za 6 odstotkov (bolezenski izostanki). Če enota odstopa od planiranih osnov, se menja tudi število točk, s tem pa tudi vrednost točke, ker je treba dosežena sredstva za osebne dohodke deliti z manjšim ali večjim številom točk. Poleg tega vplivajo na vrednost točke tudi akordni presežki, ki se odražajo v večjem številu točk in tako zmanjšujejo vrednost točke. Tisti pa, ki so dosegli akordne presežke, prejmejo z večjim številom točk tudi ustrezno višje osebne dohodke, kot bi bilo sklepati iz prikazane vrednosti točke. To velja predvsem za ekspedit in modelno mizarno, ki imata pretežno število zaposlenih vključenih v akordni sistem.

Če doseženo vrednost točke primerjamo z doseženimi rezultati, ugotovimo, da je v skladu z dohodkom enot. Priporočljiva je primerjava še z ostalimi podatki, s katerimi razpolagajo obratovodstva, člani organov upravljanja in drugi, kot npr. z izvršitvijo planiranega obsega proizvodnje, znižanjem ali zvišanjem lastne cene, produktivnosti dela idr.

Pri dosedanjih obračunih smo ugotovili, da naš sistem nagrajevanja še ni povsem zadovoljiv in ga je brez dvoma treba še izpopolnjevati, trdimo pa lahko, da je vzpodbuden, da daje možnost stimulacije glede na dosežene uspehe in da vzbuja interes za izvrševanje planskih nalog. Jasno je, da v našem gospodarskem sistemu ne more biti govora o nagrajevanju samo na osnovi dosežene proizvodnje, temveč je treba vključiti vse momente gospodarjenja, ki jih vključuje dohodek. Zaradi tega vztrajamo pri trditvi, da je dohodek pravilno merilo za formiranje sredstev za osebne dohodke na ravni ekonomskih in obračunskih enot. Individualno ali skupinsko nagrajevanje, glede na naturalne pokazatelje pa lahko uvedejo enote v okviru svojih sredstev za osebne dohodke z internimi pravilniki.

A. Š.

ANALIZIRALI SO SVOJE DELO

Komunisti osnovne organizacije razvojnega oddelka OTK in uslužbencev so imeli v letošnjem letu sedem sestankov. Na prvem sestanku so izdelali program svojega dela za leto 1966. Iz programa je razvidno, da so se komunisti te osnovne organizacije z vso resnostjo lotili svojega dela, saj njihov program posega v vse oblike družbenega življenja v delovni organizaciji. Vodilo pri sestavljanju in dopolnjevanju programa so jim bili VIII. kongres ZKJ, III. in IV. plenum, načela družbenega samoupravljanja in Statut ZKJ.

Uvodoma je treba povedati, da je ta organizacija kaj različne strukture. Pet članov je iz razvojnega oddelka, štirje iz OTK, pet iz komercialne, dva iz finančnega sektorja, eden iz organizacijskega biroja in eden iz tehničnega sektorja.

Iz tega izhaja, da delujejo komunisti naše osnovne organizacije na najrazličnejših področjih, na raziskavah, analizah, tehnični kontroli, v komercialnih, finančnih, organizacijskih poslih in poslih vodenja podjetja. Med članstvom so ljudje z najrazličnejšimi kvalifikacijami, šolsko izobrazbo, poklici itd. Razporejeni so na različna delovna mesta in se zelo razlikujejo po starosti, socialni sestavi, družbenih funkcijah in partijskem stažu.

Na prvem sestanku po volitvah je organizacija sprejela svoj program dela v letu 1966 z naslednjo vsebino:

— ideološko-politično in ekonomsko-strokovno izobraževanje članov;

— decentralizacija in demokratizacija v podjetju v nadaljnjem razvoju delavskega samoupravljanja;

— aktivno sodelovanje komunistov pri oblikovanju poslovne politike, politike razdeljevanja osebnih dohodkov in kadrovske politike;

— aktivnost komunistov v družbeno-političnih organizacijah;

— sprejem novih članov v organizacijo;

— razvijanje učinkovitejših partijske discipline med člani ZK, kritike in samokritike, odgovornosti in aktivnosti na sestankih;

— vpliv komunistov v strokovnih službah, da bodo le-te opravljale svoje delo strokovno, z občutkom odgovornosti in ob pravem času. Tu gre predvsem za izdelovanje družbenega plana, pravilnikov, analiz, obračunov in predlogov za organe upravljanja.

Posebnost v organizaciji dela te osnovne organizacije je v tem, kako so si člani znali razdeliti svoje delo glede na zelo pestro sestavo članov organizacije, ki so posejani po najrazličnejših sektorjih in oddelkih našega podjetja. Program so izdelali tako, da je vsakemu članu omogočeno, da bo svojo aktivnost v organizaciji in okolju v katerem živi in dela usmerjal tako, da mu bo to delo vzbujalo interes. Odločili so se, da bo najboljša pot za doseg dobrih rezultatov dela razdelitev delovnih nalog na področja dela, ki so prilagojena posameznim članom glede na njihovo

strokovnost. Tako so program svojega dela razdelili na naslednja področja:

— področje ideološko-političnega izobraževanja članov ZK,

— področje ekonomsko-strokovne izobrazbe članov ZK,

— področje delavskega samoupravljanja,

— področje poslovne politike podjetja v gospodarski reformi in

— področje politike delitve osebnih dohodkov v podjetju in enoti.

DO PISUJTE v svoje glasilo!

Zelo pestra sestava članstva je narekovala potrebo, da si tudi sekretar in njegov namestnik razdelita delo, ker je sekretar organizacije uslužbenec, njegov namestnik pa dela v enoti. Medtem ko sekretar navezuje stike s Tovarniškim komitejem ZK, s komunisti-uslužbenci ter pripravlja in vodi sestanke, je naloga njegovega namestnika, da vzdržuje stike s komunisti v enotah, z družbeno-političnimi organizacijami v enoti, kakor tudi, da se seznanja s problemi enot.

Ko so se pogovarjali o vsebini sestankov, so bili navzoči mnenja, da mora biti sestanek aktualen, zanimiv in da mora biti dnevni red skrbno pripravljen. V ta namen so se dogovorili, da sestanki ne smejo biti predolgi, da morajo biti člani dva do tri dni pred sestankom obveščeni o dnevnem redu sestanka, kakor tudi, da se morajo sestanki vršiti v prostem času.

Diskusije na posameznih sestankih so navadno zelo živahne, saj pride večina članov na sestanke dobro pripravljena.

Ko so govorili o problemih delavskega samoupravljanja, so se s tem v zvezi pojavila različna mnenja. Nekateri vidijo napredek in prosperiteto železarne v delni decentralizaciji, ker so mnenja, da še ni pogojev za popolno decentralizacijo. Drugi pa zagovarjajo popolno osamosvojitve ekonomskih enot, to je v organizacijskem, finančnem in materialnem smislu. Zagovorniki delne decentralizacije izražajo bojazen, da bi popolna decentralizacija imela za posledico razdrobitev sredstev, neenotnost v vodenju, pojave tehnološke in delovne nediscipline,

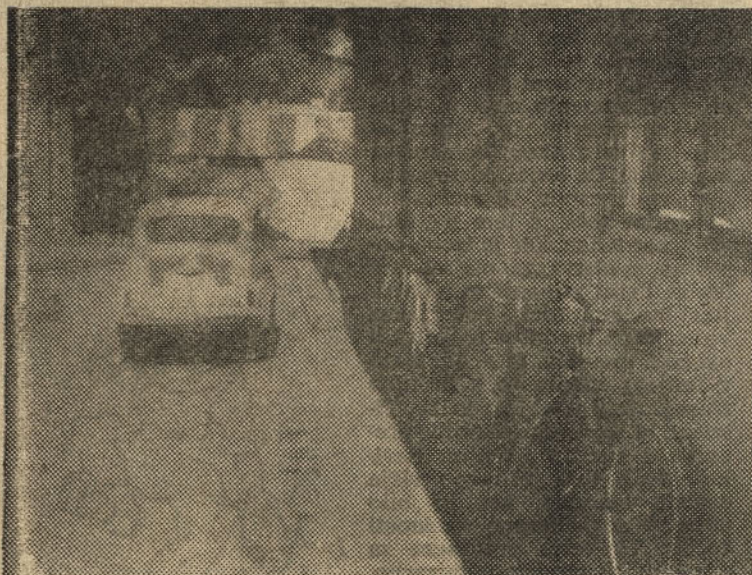
motnje v proizvodnji, kakor tudi pojav, da bi do istih vprašanj posamezne EE zavzemale različna stališča, s čimer bi se rušila enotnost podjetja. Kot glavni razlog navajajo dejstvo neenakih pogojev dela v posameznih EE, kar vpliva na poslovnih uspeh enot.

Tisti pa, ki se zavzemajo za popolno decentralizacijo, menijo, da je potrebno približati odločanje o gospodarjenju neposrednemu proizvajalcu v ekonomski enoti, s čimer bi dosegli, da bi bila ekonomska računica med posameznimi EE čista, oziroma, da ne bi bilo več prelivanja sredstev iz enote v enoto. Popolna decentralizacija bi pri neposrednem proizvajalcu vzbudila večji interes za ekonomično in rentabilno gospodarjenje. Delavca ne bi pritegovala samo delitev sredstev, temveč tudi ustvarjanje in trošenje teh sredstev. Komunisti te organizacije so tudi navedli, da investicijska izgradnja železarne šture ne bi smela biti ovirana po tudi popolne decentralizacije. Odveč je dvom v proizvajalca, češ, da ne bi razumel pomembnost razširjene reprodukcije v slučaju, da bi bile EE samostojne.

Z ozirom na zapletenost in kompleksnost vprašanja delne oziroma popolne decentralizacije tudi ni prišlo do enotnih stališč na sestankih te osnovne organizacije. Komunisti se zavedajo, da je decentralizacija daljši proces, ki bo zahteval določen čas z ozirom na pogoje, v katerih se podjetje trenutno nahaja. Izrazili so željo, da bi bilo dobro, ko bi se napravile natančne ekonomske analize, s čimer bi se najbolje ugotovilo, ali je v našem podjetju v dani situaciji popolna decentralizacija upravičena, ali pa bi bilo bolje, da ostanemo na delni decentralizaciji. Po mnenju komunistov bi to nalogo najbolje rešil Sociološki inštitut v Ljubljani, ki trenutno dela na sestavi nove organizacijske strukture našega podjetja, v sodelovanju z našimi strokovnjaki.

Ko so govorili o delitvi osebnih dohodkov, so navzoči člani ugotovili, da je delitev sredstev na sklade in osebne dohodke pravilna. Pomisleke so imeli le na razdeljevanje sredstev za osebne dohodke na enote in posameznike. Komunisti ugotavljajo, da se v zadnjih letih kaže na področju delitve osebnih dohodkov določena stagnacija ali celo nazadovanje. Pravilnik o osebnih dohodkih se čisto menja, stalno se iščejo novi načini za nagrajevanje delavnic, pomožnih obratov in strokovnih služb. Pri takem stanju je silno težko govoriti o načelu delitve osebnih dohodkov po delu. Po

(Nadaljevanje na 7. strani)

Že več let govorimo o potrebi nove kolesarnice in parkirnega prostora za motorje. Kako dolgo bomo še gledali takšne slike v naših obratih. Foto: S. Oevirk

Zastrupitev z ogljikovim monoksidom

Zastrupitve z ogljikovim monoksidom so zelo nevarne in dandanes žal tudi zelo pogoste. Ogljikov monoksid nastaja pri gorenju ogljika ob pomanjkanju kisika. Razen tega ga vsebuje generatorski plin do 40%. V običajnem dimu lesa, oglja, premoga, bencina ali nafte ga najdemo od 0,1 do 0,5%. Množina CO v dimu je odvisna od vrste goriva ter načina zgorevanja. Pri gorenju rjavega premoga se razvije več ogljikovega monoksida, kot pri gorenju črnega premoga, največ pa se ga razvija pri žarenju kokska - do 30%. V dolgih tunelih, skozi katere vozijo parne lokomotive, se nabere tudi do 4% CO. Bencinski motorji razvijajo majhno količino CO, toda če pustimo avto ali motor prižgan v zaprti garaži, se v kratkem času nabere takšna količina CO, da je lahko usodna. Tudi peči in štedilnikov ne smemo zapirati, dokler je še v njih ogenj ali žerjavica, ker bi s tem močno zmanjšali pristanek zraka v peč in začel bi se razvijati CO.

Ogljikov monoksid je plin brez barve, vonja in okusa. Gori z modrim plamenom in pri tem nastane ogljikov dioksid.

Kot vemo imamo v krvi tri osnovne tipe krvnih teles, in sicer: bela krvna telesa ali levkocite, ki delujejo v sklopu obrambnega sistema človeka, krvne ploščice ali trombocite, ki pospešujejo strjevanje krvi v ranah. Ti dve vrsti nas sedaj ne

zanimata, pač pa so pomembna pri zastrupitvi s CO rdeča krvna telesa ali eritrociti. To so visoko diferencirane celice, ki prenašajo po telesu kisik in žvepleno kislino. Moški jih imajo 5 milijonov 550.000 v 1mm³ krvi, ženske pa 5.000.000. Posamezni eritrociti so rumenkaste, v veliki količini pa intenzivno rdeče barve. Barva rdečih krvnih teles izvira iz barvila hemoglobina. To je kompleksna beljakovina, ki vsebuje železo in se spaja s kisikom v pljučih v oksihemoglobin. V najmanjših krvnih žilicah, kapilarah, oksihemoglobin, ki je precej nestabilna spojina, zopet razpade na svoje sestavine - na kisik in hemoglobin. Kisik se porabi za presnovo v celicah, eritrociti pa sedaj vežejo nase ogljikov dioksid, ki nastaja kot odvečen produkt pri presnavljanju in ga odnašajo nazaj v pljuča, kjer se proces zopet ponovi. Če pa vsebuje zrak, ki ga vdihavamo, tudi CO, ga krvno barvilo veže v karboksihemoglobin, ki v nasprotju s kisikovim hemoglobinom težko razpade. Afiniteta ali privlačnost ogljikovega monoksida do hemoglobina je namreč 300-krat večja od afinitete kisika. Zato izpodrine kisik iz oksihemoglobina. Če vsebuje zrak, le 0,1% CO, se veže 50% hemoglobina v karboksihemoglobin in s tem postane neuporaben za transport kisika. Pri koncentraciji 0,5% ogljikovega monoksida v zraku se število

rdečih krvničk, ki so še sposobne transportirati kisik, tako zmanjša, da nastopi zadušitev.

Znaki zastrupljenja s CO so:

1. glavobol in vrtoglavica;
2. pospešeno dihanje, pritisk v prsni, hiter pulz in hlastanje za zrakom;
3. slabost v udih in ohromitev udov;
4. bruhanje in nezavest, ki včasih zelo hitro nastopi.

Zastrupljeni s CO imajo živo rdečo barvo kože in vidnih sluznic. Ta znak ne izgine niti po smrti. Tudi mrtvaške pege so živordeče. Človek, ki je umrl zaradi zastrupljenja s CO zaradi rdeče barve kože ni videti mrtve.

Pri reševanju zastrupljenec s CO se moramo držati naslednjih navodil: ukrepati moramo hitro, kajti krajši čas je ponesrečenec vdihaval CO, večja je možnost, da ga bomo rešili.

Če je plin uhajal v zaprtem prostoru, se ne smemo približevati z ognjem, vžigalico, petrolejko, prižgano cigareto ipd., da ne bi nastala eksplozija.

Če nimamo pri roki posebne zaščitne maske, moramo najprej na stečaj odpreti okna in vrata, če to ne gre, okna razbijemo.

Čez nos in usta si držimo moker robec. Nikoli ne smemo hoditi v zastrupljen prostor sami, zunaj naj nas čakajo pomagači.

Zastrupljenca moramo takoj nesti na svež zrak in mu dati umetno dihanje. Med umetnim dihanjem moramo ponesrečenca dovajati še dodaten kisik s kisikovim aparatom. S tem nadaljujemo tudi še potem, ko je ponesrečenec že začel dihati. Umetno dihanje nudimo ponesrečenca

toliko časa, dokler sam ne zadihali ali pa, da se pokažejo sigurni znaki smrti. Če je umetno dihanje dolgotrajno, lahko vmes večkrat počijemo, če smo sami, če pa nas je več, se pri tem izmenjavamo. Sigurni znaki smrti pa so:

1. Mrtvaška otrdelost udov, trupa in vratu, ki se prične najprej v tilniku in se postopoma širi po vsem telesu. Ta nastopi eno ali dve uri po smrti, odvisno od zunanje temperature itd. Okorelost ne bo nastopila v udih, če z njimi delamo umetno dihanje.

2. Mrtvaške pege, ki se pojavijo na najnižjem delu telesa. Če telo leži na hrbtu, se pojavijo na hrbtu, pri obešenju pa na nogah. Pege so običajno vijoličnomojre barve, pri ponesrečenecih s CO pa kot sem že omenil živordeče barve. Čez nekaj časa se pege začno širiti in postajajo intenzivnejše barve.

3. Očesno zrklo upade in se zmehača, roženica pa postane motna.

4. Pozneje se pojavi tudi duh po gnilobi ter iztekanje tekočin iz ust in nosu. Trebuh postane napet in modrozeleno barve zaradi razpadlih produktov v telesu.

Zastrupljenca bomo čimprej skušali spraviti v najbližjo bolnišnico ali vsaj k najbližjem zdravniku.

Običajne plinske maske ne zaščitijo pred ogljikovim monoksidom, zato so potrebni posebni filtri, s primernimi katalizatorji, na katerih se ogljikov monoksid oksidira v dioksid.

GORJANC Božidar

ANALIZIRALI SO SVOJE DELO...

(Nadaljevanje s 6. strani)

mnenju komunistov obstajajo še vedno tendence uravnalovke. Ko smo imeli sistem povprečne vrednosti točke za celotno podjetje, so se sredstva pretakala iz enote v enoto, tako da je enota z dobrim poslovnim uspehom dosegala isto vrednost točke kot tista, ki je slabo poslovala. Ko smo uvedli sedanji sistem nagrajevanja z različnimi vrednostmi točke po enotah, smo mislili, da smo problem nagrajevanja po delu rešili. Vendar, če pogledamo tromeščno povprečno vrednost točke enot, vidimo, da ni bistvenih razlik med prejšnjo povprečno vrednostjo točke za celotno podjetje in sedanjo vrednostjo po enotah. Izjema so mogoče le nekatere enote.

Po mnenju komunistov je izhod iz te situacije edino v tem, da ekonomske enote in službe samostojno ugotavljajo in delijo svoj dohodek na osebne dohodke in sklade.

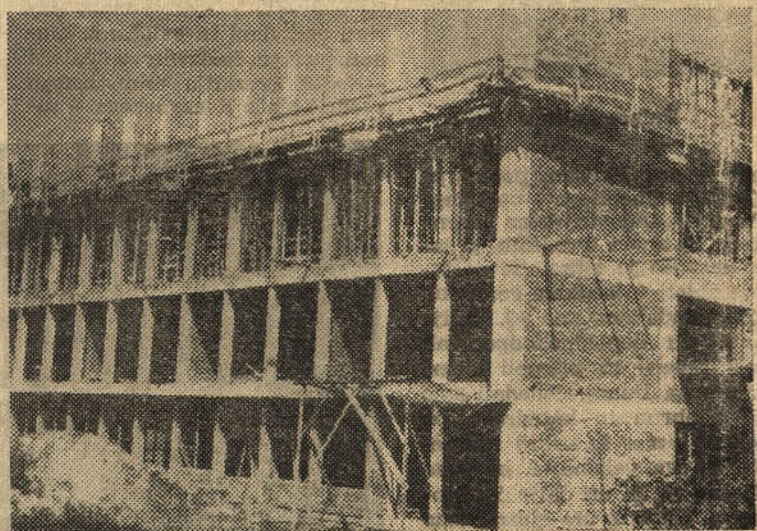
Precejšnji del članov je izrazilo pomisleke v zvezi z anali-

tično oceno delovnih mest in ugotovilo, da je ta ocena v našem podjetju stara in da ni dovolj stimulativna.

V razpravi o družbenem planu za leto 1966 so komunisti ugotovili, da je plan pomanjkljiv. Mišljenja so, da bi planiranje moralo temeljiti na daljšem razdobju in novi metodologiji. Planiranje naj se usmerja na enote podjetja.

Poleg mnenj in stališč, ki so nakazana v tem sestavku, so komunisti osnovne organizacije razvojnega oddelka, OTK in uslužbencev razpravljali še o nizu drugih vprašanj, kot so delo strokovnih služb, kadrovska politika v podjetju, investicijska izgradnja, sprejem novih članov v organizacijo itd. Pri obravnavanju teh vprašanj so komunisti izhajali iz sklepov III. in IV. plenuma ZKJ. Dogovorili so se, da bodo tudi v bodoče aktivno posegali v probleme podjetja in organizacije, predvsem pa bodo sodelovali v procesu demokratizacije družbenih odnosov med ljudmi v podjetju.

Kljaković Ratomir

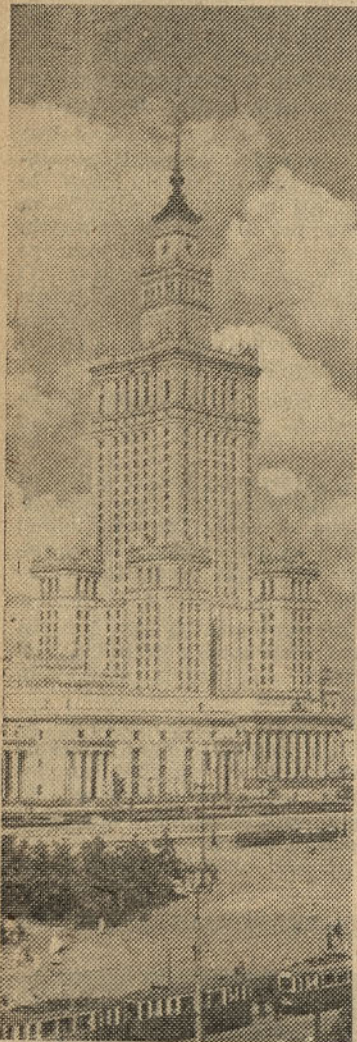
Nova šola na Lipi raste. Telovadnica je tudi že pod streho. Sedaj že lahko upamo, da bodo štorovski otroci kmalu v lepih in svetlih učilnicah.

Foto: Arzenšek

OBISK NAŠIH MLA

Dvajset članov naše delovne skupnosti je po dogovoru med velikim poljskim izvoznim podjetjem CENTROZAP iz Katowic in predstavniki naše delovne organizacije preživelo 16 dni med prijatelji v lepi poljski deželi. Obisk je potekal po vnaprej določenem programu: 9 dni oddiha ob Mazurskih jezerih na skraj-

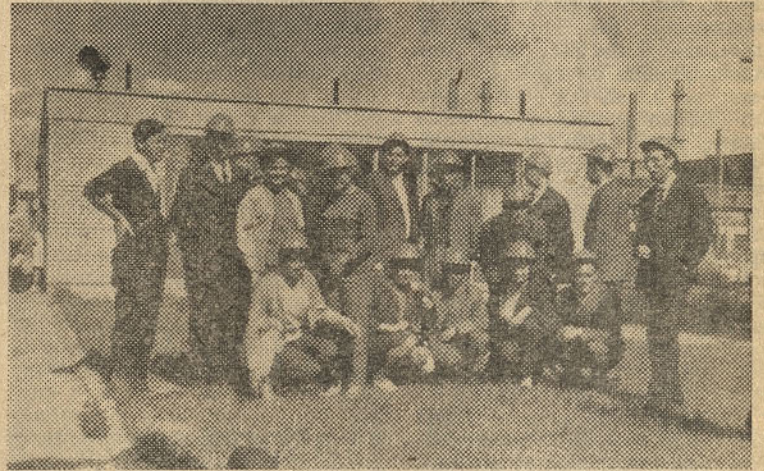

Palača kulture

por dolge vožnje. Opoldne smo prispeli v Varšavo, prestolnico Poljske, ki je bila še bolj praznična kot ostali kraji, mimo katerih smo se vozili, pripravljena, da svečano proslavi tisočletnico obstoja poljske države. Čeprav utrujeno od potovanja, smo občudovali lepo, novo zgrajeno, moderno prestolnico Poljakov, zrastle na ruševinah herojskega mesta, ki je prestalo najtežje gorje, ko upor proti hitlerjevskim zavojevalcem v letu 1944 ni uspel. Na nešteti mestih smo obstali pred spominskimi ploščami, ki pričajo, koliko poljskih rodoljubov je mučil in pobil podivjani okupator, ko je zatiral upor proti nasilju. Na mnogih mestih stojijo med najmodernejšimi palačami še ruševine mogočnih starih stavb, ki jih neprestano rušijo, da bi zbrisali sledi gorja in priklicali v življenje nove, lepe objekte, ki jih je v mestu že res lepo število. Preveč vtisov naenkrat, človek komaj sledi in registrira nove in nove doživljaje. Nad vsemi stavbami dominira palača kulture in znanosti, 30-nadstropna stavba, visoka 234 m, s 3288 prostori, v katerih se med ostalimi nahaja Poljska akademija znanosti, Komite za kulturno sodelovanje z inozemstvom, Muzej tehnike, Kongresna dvorana s 3500 sedeži, 4 gledališča, 3 kinodvorane, restavracije in kavarne. Pri vrhu stavbe so terase, s katerih je lep in zanimiv razgled po mestu, ki nudi res edinstveno sliko. Stare mesto je poglavje zase. Tržnica v renesančnem in baročnem slogu, zgrajena v 17. in 18. stoletju, je ena najlepših starih tržnic Evrope. Na Placu Zamkowym stoji znameniti Sigismundov kolumnus — spomenik kralja Sigismunda III. Wazowa. Ena najlepših ulic Warszawe je Krakowskie Przedmieście s stariimi cerkvami in palačami. Monumentalna Radzivilova palača — sedež Prezidija ministrskega sveta. Palača Raczyńskega — se-

dež Akademije upodablja oče umetnosti, potem Kazimierzowska palača, kjer domuje del univerze, stopajo najbolj v ospredje.

pol, prekrasne spomenike padlim junakom itd. Vsega, kar smo videli ob prihodu v Varšavo in ob povratku skozi to lepo, 700

V poljskem »Porurju«

V cerkvi Svetega srca se nahaja urna s srcem Friderika Chopina. Poljaki imajo zelo radi popolnoma obnovljeno ulico Nowi Świat s starinskim izgledom. Moderna stavba na oglu ulice Nowi Świat in Jerolimaska Aleja je sedež Centralnega komiteja Poljske združene delavske partije. In koliko prelepih parkov! Na primer park Zaziencki, ki je bil urejen v 18. stoletju (in palača zadnjega poljskega kralja Stanisława Avgusta Poniatowskega, s »Teatrom na otoku« in gledališčem v Orange-riji, s spomenikom Frideriku Chopinu, knezu Jozefu Poniatowskemu in kralju Janu III. Sobieskemu, zmagovalcu nad Turki pred Dunajem), predstavlja eno najlepših umetnin poljske prestolnice.

Se in še bi lahko našteval le pote in znamenitosti Varšave, med ostalim moderni stadion, hotel Warszawa v palači Metro-

let staro mesto, ki je od leta 1596 prestolnica Poljske, ni moč zapisati, ker primanjkuje prostora.

Zvečer smo z brzovlakom nadaljevali pot in prispeli zjutraj v Ruciane, od tam pa smo se po obilnem zajtrku podali na ladjico, ki nas je popeljala do letoviškega mesteca Mikołajki, sredi Mazurskega pojezerja, kamor smo prispeli okoli poldneva. Vožnja po jezeru nas je malo poživila, po obedu pa smo si zaželeli poštenega počitka. Kopanje, prha, razgibavanje, razgledovanje preko jezera v mestece, malo počitka in že je minilo popoldne. Po večerji pa smo že bili povabljeni, več ali manj obvezno, na družabni večer v eno od številnih restavracij tega letoviškega mesteca. Komaj se je namreč razvedelo v lokalu, da so prišli med domače letoviščarje gostje iz Jugoslavije in to mladina, so nam z odra za godbo že zakričali dobrodošlico, posvetili so nam par plesnih korakov in spoznavanje je steklo, razpoloženje se je stopnjevalo od ure do ure. Kazalec na uri je kazal 1 zjutraj, ko smo se pričeli poslavljati in se podali proti bivališču, prepotrebni poštenega počitka.

Naslednjega dne je pričel prijeten oddih v pokrajini, ki šteje kar 36 jezer in jezerc, bogatih na ribah in vodnih ter močvirskih pticah, obkroženih s čednimi, urejenimi naselji, campi pod šotori in weekend naselji, kar vse daje tej deželi poseben čar.

Kopanje, ribolov, igre z žogo, veslanje, sprehodi, sklepanje novih in novih poznanstev, prijetno kramljanje... Kaj zato, če ne znamo poljščine, tamkajšnji ljudje pa ne slovenščine ali srbohrvaščine! Spomnil sem se

Hitlerjev »volčji brlog«

nem severu Poljske, potem pa ogled znamenitega poljskega »Porurja«, industrijskega bazena okrog Katowic. Program je bil pester, zato je težko vse doživljaje zajeti v kratkem sestavku.

Z brzovlakom smo 19. julija ob 9. uri dopoldne odpotovali proti severu in prispeli okrog 16. ure na Dunaj. Ogledali smo si Schönbrunn in katedralo Sv. Štefana, vmes še nekaj znamenitosti tega vele mesta in nato odbrzeli ob 22. uri dalje čez Moravsko. Okoli 7. ure zjutraj smo se že v vlaku sestali s predstavniki Centrozapa, tov. Rokom Baduro, ki nas je potem spremljal vso pot po Poljski. Hitro smo se spoznali in postali dobri prijatelji ter tako lažje prenašali na-

DINCEV NA POLJSKEM

vrstic iz neke spominske knjige: »Kjer srce govori, tam ni prevarre, ni laži«. Zakaj navajam te vrstice? Zato, ker so bila vsa srečanja s Poljaki in seveda s Poljakinjami pristno tovariška, prijateljska. Marsikatero srce se je vnelo nad mejo prijateljstva. No, pa to so zasebne zadeve. Svoje mesto pa je našlo tudi trgovanje, saj so Poljaki zelo navdušeni nad našim nylon perilom in »šuškavci«. Zastopnik Centropaza in osebje menze pa so poskrbeli, da smo imeli izdatno in dobro hrano in pijačo. V menzo je vsak dan prihajala zastopnica poljskega turističnega društva, oziroma agencije Orbis in vabila na izlete po jezerih, ali

dvorane, da, celo na sanatorij niso pozabili ti krvniki. Tudi Musolini je prihajal sem, manjkala ni Eva Braun. Danes je to ogromen kup razvalin, ki priča, kako minljiva je slava, pa tudi krvava slava sveta.

Na povratku smo se ustavili še v vasi Šwenta Lipka, ki nosi naziv po starem samostanu s cerkvijo, kjer so ohranjene freske izredne umetniške vrednosti.

Dnevi prijetnega oddiha so se bližali koncu in v petek, 29. julija smo pospravili stvari, se po večerji pristržno poslovili od osebja restavracije, oziroma menze, ki nam je v spomin poklonila lepo fotografijo z Mazurskih jezer. Na železniški postaji

važini predavali o zvezdoznanstvu in nam v zatemnjenem prostoru razkazali večerno, nočno in jutranje nebo z vsemi ozvezdji in planeti. Pokazali so nam teleskop in nekaj posnetkov Lune, napravljenih z njim. V programu je bil še ogled rudnika soli »Wieliczka«, kjer imajo zgornje etaže spremenjene v muzej, med tem ko v spodnjih etažah še kopljejo 4 vrste soli. Vodič nam je razkazal gornje etaže, kjer je prikazano, kako se je opravljalo delo pred sto leti, kakšne uniforme in delovne obleke so tedaj nosili, ogledali smo si ogromno kapelo s plastikami in skulpturami, izklesanimi v kamniti soli, potem še plesno in športno dvorano, kjer imajo v ozadju odre za igre, v sami dvorani pa košarkaško igrišče. Videli smo razstavo orodja od prvih začetkov dela v tem rudniku do danes, celo še garnituro vozničkov, s katerimi so prevažali po rudniku cesarja Franca Jožefa avstrijskega, ker je ta pokrajina nekoč spadala k Avstro-Ogrski.

Kot Slovenci in Jugoslovani nismo mogli opustiti ogleda taborišča Oswienčim (Auschwitz), kjer so Nemci pomorili 4.000.000 ljudi iz vseh dežel okupirane Evrope. Ta taborišča groze in smrti obišče dnevno veliko število ljudi z vsega sveta. Razstavniki prostori so polni svežega cvetja, vencev in šopkov, zlasti veliko cvetja pa je pred steno smrti. Ob zaključku ogleda taborišča smo videli še vislice, kjer so v letu 1947 obesili enega največjih krvnikov Tretjega rajha Rudolfa Hessa.

Seveda nismo opustili ogleda zgodovinskega mesta Krakowa, druge prestolnice Poljske, ki ima toliko znamenitosti, da bi moral človek imeti na razpolago vsaj pet dni, če bi si hotel dodobra ogledati vsaj najvažnejše. Jagielonska univerza, ena najstarejših v Evropi, ustanovljena leta 1364 po kralju Kazimirju Velikemu, kjer se še danes šolajo filozofi in drugi znanstveniki Poljske, kraljevski grad Wawel z grobnicami poljskih kraljev v znameniti katedrali, tržnica iz 13. stoletja še danes služi svojemu namenu, spomeniki Kopernika, Mickiewicza in drugih znamenitih Poljakov, nešteto kulturnozgodovinskih spomenikov, daje temu mestu svoj pečat. V že zgodaj omenjeni katedrali na gradu Wawel je tudi grobnica Tadeja Kosciuszka, znanega upornika proti zatiralcem Poljakov, tu je tudi grobnica Maršala Pilsudskega, ki je po prvi svetovni vojni uvedel v Poljski avtoritativni režim in s tem pre-

prečil, da bi poljsko plemstvo še naprej izkoriščalo široke ljudske množice, z medsebojnimi razprtijami pa slabilo moč poljske države. Krakow ima tudi znamenito Akademijo znanosti.

Zal ni bilo časa za obisk, oziroma ogled Nowe Hute pri Kra-

Ribarjenje za zabavo

pa z avtobusi. Tudi ples na ladji so priredili in tega izleta smo se udeležili tudi mi. Zapeljali so nas do največjega jezera - Śniardwi. Površina glavnega bazena znaša 105,99 km², širina 13 km, dolžina 17 km, z nekaj otoki in otočki. Potem smo se v mraku obrnili proti matični lučki. Ples in pesem sta pripomogla k najlepšemu razpoloženju. Kar prehitro je bilo konec izleta.

Naslednjega dne smo se odpravili z avtobusom do Hitlerjevega »volčjega brloga« pri Kętrzynu, kjer so hitlerjevci skovali najbolj krvave in gnusne načrte za uničevanje narodov in njihovih kultur. V tem brlogu so med samimi najmočnejšimi bunkerji iz armiranega betona s 6 m debelimi stenami in oklopnimi ploščami po hodnikih skovali načrte za napad na zapadne dežele: Francijo, Belgijo, Holandijo in baltičke dežele ter končno za napad na Sovjetsko zvezo. Tu so se rodili zverinski načrti o preseljevanju in množičnem pokolu narodov, ki so bili v napoto »nadljudem«. V brlogu ni manjkalo hotela, kasina, kino

je bilo treba še marsikomu seči v prijateljsko roko in tudi solz ni manjkalo. Zapeli smo še v slovo in že smo se povzpeli v brzovlak, ki nas je popeljal na jug, Warszawi in Katowicam nasproti. Dopoldne smo si ogledali Huto Warszawo, zelo moderno železarno s kapaciteto 3 milijone ton plemenitih jekel letno. Katowice so oblastno, industrijsko, trgovsko in kulturno središče Slezije, to je poljskega »Porurja«. Mesto je polno modernih, bogato založenih trgovin, voziš se mimo rudnikov in železarn, mimo tovarnih kemične in razne predelovalne industrije, ob robu mesta pa se vrstijo parki in zabavišča: Luna-park, umetni otok, okoli katerega se vpojijo z ladjicami in vodnimi tramvaji, 6 bazenov za kopalce s 6 skakalnicami na enem mestu, čudovito lepo urejena sprehajališča, športni stadion s 100.000 sedeži in 30.000 stojišči itd. Ob gozdičku je hotel PTTK (poljskega turističnega društva) kjer smo se tudi mi nastanili za dva dni. Na bližnjem hribu je planetarij Nikolaja Kopernika, kjer so nam v srbohr-

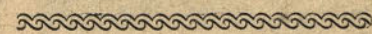

Chopin

kowu, kjer bi si lahko ogledali eno največjih železarn v Evropi.

V upravi Centrozapa so nam po povratku iz Oswienčima priredili lep tovariški sprejem, na katerem nas je pozdravil ekonomski direktor in nam opisal v kratkem delovanje tega velikega izvoznega podjetja. Omenil je tudi obseg industrije in rudarstva v Sleziji, povedal, da pod samimi Katowicami še danes kopljejo najboljši premog. Res smo se lahko prepričali, da je Slezija močan industrijsko-rudarski bazen, saj smo se na kilometre daleč vozili mimo samih rudnikov in železarn. Značilno za poljske razmere je, da so se v vseh naseljih, malih in velikih, pobrigali za razvedrilo delovnih ljudi, o čemur pričajo tudi lepi nasadi in parki, s smotrnimi skulpturami, spomeniki in športnimi objekti.

Vsem, ki so nam pripomogli do tega zanimivega obiska Poljski, pristrčna hvala.

Tekst in slike R. Uršič

OSEBNA ODGOVORNOST ZAKAJ KDO ODGOVARJA !?

Zadnje čase se pogosto postavlja vprašanje, kdo odgovarja in za kaj. Odgovor na to vprašanje iščemo šele takrat, ko se dogodi nesreča in pristojni organi inšpekcije dela ter preiskovalni organi iščejo vzrok nastanka nesreče. Osebna odgovornost se je zlasti poudarjala ob priliki ocenitve delovnih mest z namenom, da se doseže čim večje število točk. Ko pa mora nekdo v resnici odgovorjati, zanika svojo odgovornost z enostavnim izgovorom, češ, saj nisem kriv jaz, ampak drugi, jaz za to stvar ne odgovarjam in podobno. Ko naprej proučujemo to vprašanje in hočemo ugotoviti krivca, pridemo do zaključka, da se delavec svoje odgovornosti do dela ne zaveda v taki meri, kot je to potrebno.

Kakšen pomen ima in kako kdo pojmuje obseg svojega dela in odgovornosti, najlepše osvetljuje primer pokojnega Tamše Franca, ki se je dne 23. 10. 1962 smrtno ponesrečil v Železarni Štore. Imenovani je bil namreč žerjavovodja in se je ob prihodu na delo povzpел po pristopni deski na žerjav. Žerjavovodja prejšnje izmene ni pripeljal žerjava do pristopne deske, zato je moral pok. Tamše prehoditi določeno razdaljo po prehodnem odru, pri čemer je

omahnil, padel z odra v globino in pri tem dobil tako hude telesne poškodbe, da je kmalu nato umrl.

Republiški inšpektor dela, ki je vodil postopek za ugotovitev krivde, je v svoji odločbi z dne 17. 12. 1962 ugotovil, da so bile kršene določbe 80. člena Pravilnika o tehnično-zdravstveno-varnostnih ukrepih pri delu ter v drugem odstavku 286. člena Pravilnika o higiensko-tehnični varnosti pri delu v Železarni Štore iz leta 1961. V pravilniku je namreč določeno, da mora vsak žerjavovodja po končanem delu žerjav pripeljati do pristopne deske na eni ali drugi strani žerjavne proge. Nikakor pa ni dovoljeno pustiti žerjav v sredini proge, kakor je to storil pokojnikov sodelavec.

V danem primeru bi torej odgovarjal naš sodelavec. Ker pa po splošnem načelu o odškodninski odgovornosti v takih primerih odgovarja podjetje, je republiška skupnost socialnega zavarovanja tožila Železarno Štore. Najprej je zahtevala 6.939.587 S-din, kar bi naj predstavljalo kapitalizirano glavnico, torej znesek, ki bi ga moral zavod postopoma v obliki enomesečne rente plačevati pokojnikovim družini.

V danem primeru je namreč šlo za nesrečo pri delu in je za-

radi tega Zavod za socialno zavarovanje moral priznati pokojnikovi vdovi višjo pokojnino, kot pa, če se pokojnik ne bi ponesrečil pri delu. V sodnem postopku, ki je bil zelo zapleten, je Železarna Štore uspela znižati tožbeni zahtevek od prvotnih 6.939.587 S-din na 3.074.931 S-din. Zoper sodbo Višjega gospodarskega sodišča v Ljubljani se je Republiški zavod za soc. zavarovanje pritožil na Vrhovno gospodarsko sodišče v Beogradu, vendar brez uspeha. Tudi Vrhovno gospodarsko sodišče se je pridružilo mnenju Višjega gospodarskega sodišča v Ljubljani in prvostopno sodbo potrdilo.

Ugotovitev sodišča v obrazložitvi sodbe je taka, kot bi jo morda postavil marsikateri član naše delovne skupnosti, da je namreč tej nesreči botrovala skrajna površnost, lahkomišelnost in lahko rečemo tudi nepravilni odnosi do dela in do spoštovanja predpisov o varnosti pri delu.

V danem primeru že ne gre toliko za poravnavo stroškov, kakor za človeka, ki je izgubil svoje življenje zaradi nevestnosti svojega sodelavca. Družina je s tem izgubila svojega očeta, skrb za nedoletne otroke pa je ostala na ramah matere. Vedno bo ostal pečat tega dogodka v

srcih teh mladih otrok, katerih oče se je ponesrečil v Železarni Štore.

Takšna nesreča ne gre kar tako v pozabo. Če bi bil pokojnikov sodelavec v redu opravljal svoje delo in pripeljal žerjav do pristopne deske, do vsega tega ne bi prišlo. Inšpekcijski organi niso ugotavljali krivde posameznikov, temveč so na osnovi splošnih načel o objektivni odgovornosti prijeli podjetje.

Ko bi bilo vprašanje osebne odgovornosti določeneje in točneje specificirano in dosledno izvajano, bi v tem primeru lahko zahtevali povračilo škode od neposrednega povzročitelja te nesreče. Ta bi bil potem iz naslova regresa dolžan povrniti podjetju vso tisto škodo, ki jo je podjetje plačalo Zavodu za socialno zavarovanje.

Zadnji čas je že, da razčistimo vprašanje osebne odgovornosti. Potrebno bi bilo, da se opisi delovnih mest v podjetju dopolnijo tako, da se vsakemu članu delovne skupnosti pred oči vsebina in obseg njegovega dela ter njegova odgovornost. V tem primeru bomo smeli zahtevati povračilo škode od neposrednega povzročitelja škode. Ugotovili bi za kaj kdo odgovarja. Tako pa tavamo v temi, pojem odgovornosti pa se prepleta v notranji organizaciji podjetja, skače iz enega delovnega mesta na drugo, na koncu pa zbledi in pada v pozabo.

Č. S.

NAŠI OBRAZI

Pobrskali smo po arhivi kadrovskega sektorja in našli: KOCJANČIČ Jože, 56-letni delovodja v livarni sive litine, je največ let svojega življenja posvetil Železarni Štore.

Obiskali smo ga na njegovem delovnem mestu in ga zaprosili za kratek razgovor. Kljub temu, da je bil obremenjen z delom, se je rad odzval našemu vabilu.

— **Tov. Kocjančič, po podatkih iz kadrovskega sektorja ste že 35 let zaposleni v Železarni Štore. Kdaj ste se prvič zaposlili?**

— **Kot 18-letni mladenič sem si poiskal delo v takrat še majhni Železarni, kjer je bil zaposlen tudi moj oče. Seveda je bila Železarna takrat drugačna, kot je danes. Marsikaj, kar danes delamo s stroji, smo takrat delali z golimi rokami. Nismo poznali električnih žerjavov, prostori so bili majhni in pogoji nas delavcev razmeroma slabili...**

In-tov. Kocjančič se je spominjal...

Leta 1931 so ga poklicali k vojakom. Ko se je vrnil domov,

v Železarni ni bilo mesta zanj. Delo si je poiskal v daljnem Tivadu v Boki Kotorski. Vendar ni dolgo zdržal tako daleč od doma. Čez nekaj mesecev ga najdemo v Zagrebu, leta 1934 pa je prišel nazaj v Železarno Štore, ki ji je do danes ostal zvest.

DA BI VSE »KLAPALO«...

— **Kako se počutite po tolikih letih življenja v Železarni?**

— **Sam ne vem, kdaj so vsa ta leta minila. Pravzaprav se ne zavedam, da je že 35 let mimo, saj ob delu človek na čas niti ne misli. Iz dneva v dan prihajaš na delo,časoma človeku preide to v meso in kri.**

Njegov oče je daroval Železarni 42 let svojega življenja in tudi tov. Kocjančič se še ne misli posloviti. Sicer pa izgleda, da se bo ta tradicija nadaljevala: dva sinova tov. Kocjančiča sta sledila zgledu svojega očeta.

— **V tej dolgi dobi ste gotovo**

doživeli kaj posebno zanimivega.

Česa se najraje spominjate?

— **Bilo je marsikaj zanimivega v teh mojih letih, vendar če hočem biti odkrit, moram reči, da sem bil vedno vesel, kadar je delo potekalo nemoteno, skratka, kadar je vse »klapalo«. In narobe, najbolj nerad se spominjam tistih dogodkov, ko je bilo pri delu kaj narobe in pa tistih težkih časov, ko ni bilo dovolj dela za vse tiste, ki so potrkali na vrata Železarne.**

— **Osebni dohodek?**

— **Je v redu. Sem zadovoljen.**

— **In vaš prosti čas?**

— **Imam veselje z obdelovanjem njive. Včasih pa sva z očetom rada ribarila v Voglajni.**

— **V Voglajni?**

— **Da, v Voglajni. Seveda pa si vi težko predstavljate, da je bila Voglajna nekaj čista voda, v kateri je mrgolelo rib.**

— **Berete Železarja in kako vam ugaja?**

— **Železarja preberem do zadnje vrstice, saj se vsi članki našajo na Železarno. Posebno rad pa preberem poročila o**

proslavah, izletih in pa seveda zadnjo stran.

— **Kaj v Štorskem Železarju pogrešate in česa je po vašem mnenju preveč?**

— **Štorski Železar mi je všeč takšen kot je. Mogoče bi bilo dobro, ko bi se več pisalo o posameznih obratih.**

— **In želja za prihodnost?**

— **Želim, da bi še naprej proizvodnja tekla normalno, skratka da bi vse »klapalo«...**

M. M. — P. L.

Tuji praktikanti pri nas...

VSAKO LETO PRIHAJAJO K NAM TUJI ŠTUDENTJE NA PRAKSO. PRIDEJO, DA BI VIDELI, DA BI SPOZNALI, DA BI SE NAUČILI. TUDI LETOS JIH JE NEKAJ MED NAMI. PRIŠLI SO IZ RAZLIČNIH DELOV SVETA, GOVORIJO RAZLIČNE JEZIKE, POZNAJO RAZLIČNE ŠEGE IN NAVADE. ENO PA JIH DRUŽI: ŽELEZO. V ŽELJI, DA BI JIH NAŠIM BRALCEM PREDSTAVILI, SMO JIH ZAPROSILI ZA KRATKE RAZGOVORE IN JIM OBENEM V IMENU NAS VSEH ZAŽELELI, DA BI SE KAR NAJBOLJE POČUTILI MED NAMI.

1. Radka Sotorníková iz Prage, stara 21 let, študent ekonomije, že drugič v Jugoslaviji na praksi.

— Letos ste drugič v Jugoslaviji. Kako vam ugaja pri nas?

— Lani sem bila v Skopju in že takrat sem spoznala lepoto vaše dežele in prijaznost njenih prebivalcev. Moje bivanje v Štorah mi je to spoznanje še bolj utrdilo.

— Študirate ekonomijo. Kdaj boste končali in kakšen bo Vaš naziv?

— Upam, da bom že drugo leto postala inženir kemije.

— Naše bralce bo gotovo zanimalo, katere jezike se pri Vas v šolah učite?

— V osnovnih šolah je obvezna ruščina, v gimnazijah pa si poleg ruščine lahko izbereš tudi kakšen zapadnoevropski jezik.

— Kaj pričakujete od Vaše tukajšnje prakse?

— Rada bi spoznala organizacijsko strukturo podjetja in pa komercialno poslovanje pri vas. Posebno interesantno zame je delavsko samoupravljanje, oziro-

ma decentralizacija, ki je pri nas šele v povojih.

— Kakšno je življenje delavcev na Češkem? Mislimo na osebni dohodek, življenjske stroške, delovni čas in podobno?

— Kot pri vas tako tudi naši delavci delajo od 6. do 14. ure. Sedaj uvajamo dve prosti soboti v mesecu. Osebni dohodek? Težko je točno odgovoriti na to vprašanje, vendar lahko rečem, da zasluži naš delavec okoli 1000 čeških kron, inženirji pa tudi nad 2000, kar bi bilo po vaše od 80.000 do 160.000 S-din. Cene? Na primer televizijski sprejemnik 3.400 kron, stanovanje povprečno 200 kron, najlon srajca pa v vašem denarju okoli 12.000 S-din.

— In »Škoda«?

— Pričakovala sem to vprašanje. Avtomobili so pri nas seveda zelo dragi Škoda stane 46.000 čeških kron. To bi znašalo v vašem denarju 3.680.000 S-din.

— Kako dolgo boste ostali pri nas?

— V Železarni bom po programu 3 tedne. Izkoristila pa bi rada to priliko, da bi se na vašem krasnem Jadranu pošteno skopala in nasončila. Saj veste, Čehi nimamo morja.

— Vaši načrti?

— Ko se vrnem z Jadrana domov, bom šla še za tri tedne v Vzhodno Nemčijo na prakso.

— Pri Vašem nadaljnjem študiju vam želimo mnogo uspehov in se vam zahvaljujemo za razgovor. Kako pa pravite pri vas »Nasvidenje«?

Dosvidanja!

— Dosvidanja! In srečno pot!

2. John Bwalya Mwalula, star 24 let, študent II. letnika metalurgije na Univerzi v Ljubljani, doma iz Zambije, Afrika, v Ljubljani že 3 leta, odlično govori slovensko.

— K nam ste prišli iz Afrike, da bi študirali metalurgijo. Kaj vas je napotilo k temu?

— Jugoslovanska komisija za stike s tujino, ki je v Beogradu, mi je preko organizacije UNESCO dodelila štipendijo za študij.

— Prihajate iz vroče Afrike, kaj pravite k našemu vremenu?

— Moja dežela leži pretežno na povprečni višini 1200 m nad morjem. Zato pri nas tudi ni take vročine, kot si jo vi morda predstavljate. Res je, da so pri nas zime zelo mile, toda poleti temperatura ne preseže 30° C.

— Značilnost vaše domovine?

— Zambija je bivša angleška kolonija, Severna Rodezija. Značilna je po naravnih lepotah, narodnih parkih, pestrosti živalskega sveta, dalje po veličastnih Viktorijskih slapovih itd. ...

— Kako živijo delavci pri vas?

— Prihajam iz rudarskega mesta Chingola. Povprečna plača delavca pri nas je okoli 40 fun-

tov, to je 140.000 S-din. Imamo 42-urni delovni teden. Naše cene? Avto: 800 funtov, trosobno stanovanje: 5 funtov, kruh: približno 200 S-din.

— Ali je rudnik Chingola v državni ali privatni posesti?

— Rudnik izkorišča družba Anglo-American Corporation, pri dobičku pa ima delež tudi vlada Zambije.

— Kako se počutite v Štorah?

— Naletel sem na prijazne stanovalce v Samskem domu. Na plavžu, kjer sem opravil svojo prakso, sem se veliko naučil. Presenečen sem bil nad moderno opremljeno, TH pečko. Mislim, da mi bo moja praksa pri vas mnogo koristila pri študiju.

— Vaš prosti čas?

— Študij, študij, študij. Rad bi čimprej končal, se vrnil domov in se doma zaposlil.

— Ste bili v času vašega študija v Jugoslaviji na počitnicah doma?

— Ne. Avionska karta je predraga. Nimam 160 funtov, da bi jo plačal.

— Kaj vam najbolj ugaja v Sloveniji?

— Lepa pokrajina, dolinice in hribočki, posejani s cerkvicami in gradovi.

— Kje se boste zaposlili, ko pridete domov?

— Verjetno v novi železarni v Lusaki, glavnem mestu Zambije. Zgradila jo bo naša vlada, in sicer v bližini velikih nahajališč železne rude, ki so jo odkrili jugoslovanski in ameriški geologi.

— Pri izpitih in pri vašem bodočem delu vam želimo veliko uspeha. Hvala.

3. Gerhard Koenig, iz Friedberga pri Frankfurtu na Majni, Zapadna Nemčija, star 23 let, študent metalurgije, v Jugoslaviji prvič.

— Kako je prišlo do tega, da ste prišli k nam na prakso?

— Mednarodna Zveza študentov je preko našega študentskega biroja ponudila možnosti za

prakso na Švedskem, v Turčiji in v Jugoslaviji. Odločil sem se za Jugoslavijo.

— Zakaj?

— Doma imam prijatelje — Jugoslovane, ki so mi o Jugoslaviji povedali že mnogo lepih stvari. Tudi moja zaročenka, ki je že bila v vaši domovini, mi je svetovala, naj se odločim za prakso v Jugoslaviji.

— Kakšen je bil vaš prvi vtis, ko ste prišli v Železarno?

— Bil sem presenečen. Pričakoval sem, da bom stanoval v kakšni baraki, imam pa lepo sobico v vašem Samskem domu. Kar se tiče Železarne same moram priznati, da me je sprva razočaral pogled na vašo ozkotirno železnico. Po drugi strani pa sem bil presenečen nad moderno električno pečko, ki sem jih doslej imel priliko le malo videti. V teku svoje enomesečne prakse si bom ogledal osnovne obrate v Železarni in se skušal čimbolj seznaniti s procesom dela teh obratov.

— Kaj boste, ko boste končali študij?

— Inženir prve stopnje livarske stroke.

— Osebni dohodek?

— V začetku bom imel kot pripravnik okoli DM 700, pozneje pa se mi bo plača zvišala.

— Kakšni so povprečni stroški 4-članske družine pri vas?

— Moj oče je poljedelski delavec na kmetiji, ki je last neke bolnice. Naša 4-članska družina porabi okoli 500 DM mesečno, poudarjam pa, da imamo lastno hišo in, če bi morali plačevati še stanovanje, bi bili stroški seveda večji.

— Katero delo bi po končanem študiju najraje opravljali?

— Imam več možnosti. Vendar bi bil najraje v kakšnem obratu, med delavci, v umazanem delovnem plašču.

— Želimo vam, da bi se pri nas lepo počutili, za razgovor pa najlepša hvala.

PREDSTAVLJAMO VAM MLADEGA SLIKARJA

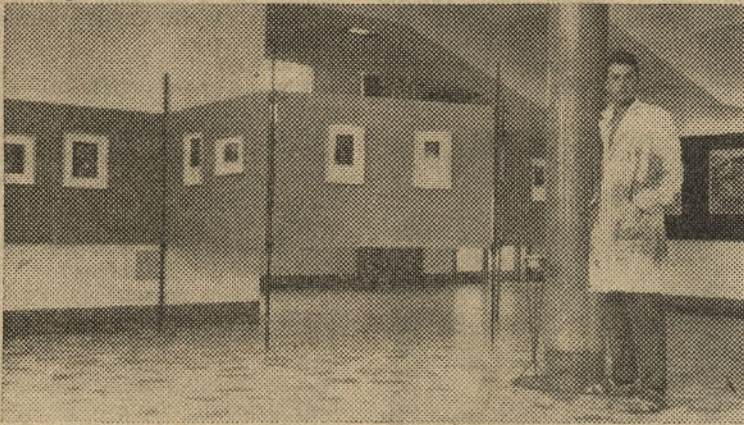

Foto: Arzenšek

Ivo VREČKO, tehnični risar v pripravi proizvodnje, posveča ves svoj prosti čas poleg službe in študija na tehniški šoli, slikanju. V avli Kulturnega doma sedaj že četrtrič razstavlja svoja dela. Razstava obsega skupno 26 del, od tega 5 v olju, 5 grafik, 6 v akvarelu podobni tehniki in 10 del v posebni tehniki na fotografskem papirju. Tako kot vsi mladi slikarji, je tudi Vrečko vztrajen iskalec novih prijemov slikarskega izražanja. Posebno uspela so dela v akvarelu podobni tehniki, kjer je s prelivanjem barv dosegel lepe barvne efekte. Poseben način izdelave slik na fotografskem papirju, kate-rega še izpopolnjuje, mu daje nove izrazne možnosti. Da je na pričetku svojega umetniškega vzpona potrjujeta dejstva, da je to že njegova četrta razstava v Štorah ter da bo v kratkem razstavljal tudi v Celju.

- SO -

KORISTNA IZMENJAVA MISLI

Uredniki celjskih tovarniških glasil so se dne 5. avgusta 1966 v tovarni EMO zbrali na skupnem sestanku, da bi izmenjali izkušnje in proučili možnosti za vsebinsko obogatitev posameznih glasil. Poleg tega so se še dogovorili, da bodo izmenjavali aktualne novice med seboj.

Sestanka se je udeležilo 5 urednikov in sicer urednik »Cinkarnarja«, »Emajlirca«, »Libele«, urednik glasila delovne organizacije Ingrad ter urednik »Štorskega Železarja«. Razen urednikov glasil se je sestanka udeležil tudi predstavnik Radia Celje in predstavnik Celjskega tednika.

Vsi prisotni so bili mnenja, da so interna glasila delovnih organizacij zelo pomemben medij za posredovanje informacij članom delovnih skupnosti, saj edino takšen časopis lahko do potankosti zajame vso problematiko posameznih delovnih organizacij. Ko so govorili o vsebini lista, so bili navzoči mnenja, da bi interna glasila poleg svoje najvažnejše naloge, informiranja članov delovne skupnosti, morala vsebovati tudi vesti iz področja občine Celje, kakor tudi po mož-

nosti kratek zunanjepolitični komentar za pretekli mesec.

Udeleženci sestanka so predlagali, da se utrde medsebojni stiki, ki bi naj našli svoj odraz predvsem v medsebojni izmenjavi vesti in novic, s čimer bi dosegli, da bi posebno važni in zanimivi dogodki iz posameznih delovnih organizacij postali dostopni čim širšemu krogu delavcev. V ta namen so sklenili, da bodo organizirali redna mesečna posvetovanja, kjer bi razpravljali o tem, kako vsebinsko obogatiti glasila.

Vsi navzoči uredniki so ugotovili, da imajo težak skupni problem, namreč problem pridobivanja dopisnikov. Kljub temu, da so prispevki honorirani, je v posameznih delovnih organizacijah le malo takih ljudi, ki bi z veseljem prispevali k obogatitvi in pestrosti lista, dasi je v vsaki delovni skupnosti število tistih, ki to zmorejo, zelo veliko.

Ob koncu so navzoči zelo pozitivno ocenili sestanek in izrazili upanje, da bodo takšni sestanki veliko doprinesli k pestrosti in zanimivosti posameznih tovarniških glasil.

P. L.

IZREDNI ŠTUDIJ TUDI V CELJU

V Celju obstaja že tretje leto Združenje študijskih centrov višjih in visokih šol, ki vsako šolsko leto organizira predavanja in izpite v svojih prostorih za vrsto višjih in visokih šol iz Maribora in Ljubljane.

Predavanja so tri- do štirikrat tedensko v popoldanskem času, študij pa traja povprečno 3-4 leta. Po končanem študiju in opravljenih izpitih prejmejo slušatelji diplome najrazličnejših nazivov z višjo šolsko izobrazbo.

V prvih dneh meseca septembra bo vpis v naslednje višje šole:

– Višja ekonomsko-komercialna šola Maribor,

– Višja tehnična šola Maribor,

– Višja upravna šola Ljubljana ter

– Višja šola za organizacijo dela Kranj.

Ker vsi, ki bi radi študirali, nimajo popolne srednješolske izobrazbe, ali pa sploh ne, bodo tako kot vsako leto doslej organizirali tudi letos enoletni seminar za sprejemne izpite na višjih šolah.

Vse informacije v zvezi z izrednim študijem dobite na Združenju študijskih centrov višjih in visokih šol v Celju, Cankarjeva 1/I., soba 4.

Register zakonskih predpisov v pravni pisarni

Pravna služba podjetja je nabavila register zakonskih predpisov, ki ima obliko kartoteke. V tej kartoteki so zbrani vsi zvezni in republiški predpisi in sicer samo tisti, ki danes veljajo. Če bi torej hotel kdo pogledati kje je objavljen npr. zakon o pokojninskem zavarovanju bo najprej poiskal grupo kamor ta zakon spada, tj. pokojninsko zavarovanje in iz te grupe bo poiskal kartico, na kateri je povedano, kdaj je bil zakon objavljen in kdaj spremenjen. Kartica se glasi:

Temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju, objavljen leta 1964 v Rradnem listu št. 51.

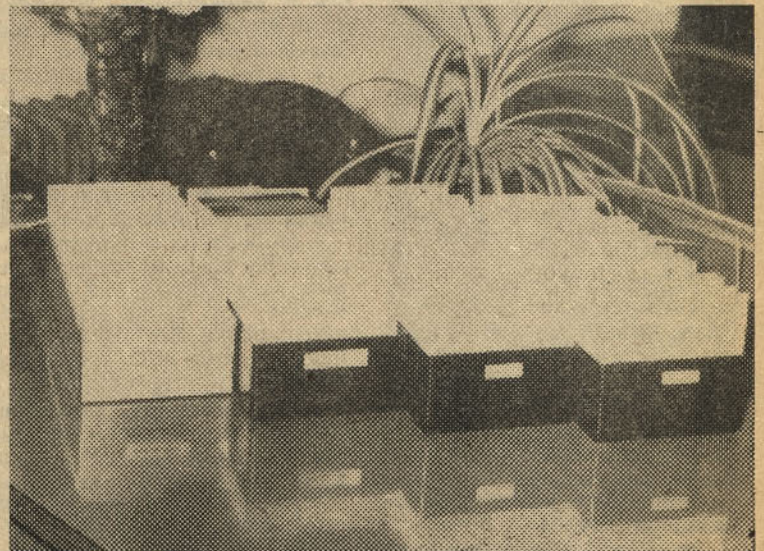
Popravek 194. člena tega zakona je bil leta 1965 v št. 2. Spremembe členov 31 in 127 so bile objavljene leta 1965 v št. 56.

Spremembe zakona pa so začele veljati 14. 4. 1966 in so bile objavljene v Uradnem vestniku št. 14.

Iz take kartice je torej točno razvidno, od kdaj zakon velja in kolikokrat je bil spremenjen.

V kartoteki so registrirani vsi zvezni pa tudi republiški predpisi. Vsakih 15 dni dobimo novo pošiljko kartic, ki jih vstavimo v kartoteko, iz nje pa odvržemo kartice s tistimi predpisi, ki so nehali veljati ali pa so bili spremenjeni.

Iz pisarne pravne službe

K sliki: Kartoteka vseh zveznih in republiških predpisov
Foto: M. M.

POROČILO O NEZGODAH I.-VI. 1966

Povprečno število zaposlenih	2078
Število učinkovitih delovnih ur	2,241,283
Število nezgod brez izostanka z dela	576
Število nezgod pri delu	97
Pogostnost: letos	43,2
lani	49,5
Število nezgod na poti	14
Skupno nezgod pri delu in na poti	111
Izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu:	
do 30 dni	1304
nad 30 dni	283
skupaj	1587
Resnost: letos	708
lani	970

Izgubljenih dni na 1 nezgodo pri delu	16,4
Izgubljenih dni zaradi nezgod na poti:	
do 30 dni	308
nad 30 dni	112
skupaj	420
Izgubljenih dni na eno nezgodo na poti	30
Skupno izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu in na poti	2007
Ostale bolezni: število primerov	1150
Izgubljenih dni zaradi obolenj:	
do 30 dni	7380
nad 30 dni	7216
skupaj	14596

Izgubljenih dni na 1 primer bolezni 12,7
 Pogostost pomeni število nezgod pri delu na 1 milijon učinkovitih delovnih ur.
 Resnost pomeni število izgubljenih delovnih dni zaradi nezgod pri delu na 1 milijon učinkovitih delovnih ur.

V primerjavo je navedeno stanje v drugih železarnah. Podatki so vzeti iz statističnih poročil UJŽ. V tabeli je prikazana pogostost in resnost za obdobje leta 1965 in prvih petih mesecih 1966.

Železarne	Pogostost 1965 1.—V. 1966		Resnost 1965 1.—V. 1966	
Zenica	33	26	629	352
Jesenice	57	52	1047	969
Sisak	47	43	839	899
Ravne	35	22	852	617
Štore	44	44	854	680
Nikšić	19	18	406	462
Ilijaš	68	46	1281	977
Smederevo	61	48	606	631
Vareš	62	57	764	609
Ljubija	37	22	503	213
Lukavac	56	44	435	273
Zemun	110	53	1739	635
Povprečje UJŽ	44	37	747	607

Iz pregleda je razvidno, da se je stanje v ostalih železarnah povsod izboljšalo, le pri nas je ostalo na istem. Izboljšanje je le pri resnosti, kjer pa tudi ostale železarne izkazujejo boljše stanje.

V tem poročilu želimo opozoriti na problem poškodb oči. Služba varstva pri delu zbira podatke za vse poškodbe torej tudi tiste, ki niso imele za posledice izostanka z dela. V prvem polletju je bilo skupno prijavljenih 52 primerov poškodb oči. Od tega je bilo 15 primerov obravnavanih v naši ambulanti za prvo pomoč. 37 primerov je zahtevalo zdravniško intervencijo, od tega 3 primeri iz izostankom z dela za več dni. Po obratih pa je število poškodb na očeh naslednje:

Elektroplavž	2	Mehanična	5
Jeklarna	5	Energetski	3
Valjarna	13	Promet	1
Livarna valjev	4	Ekspedit	1
Livarna s. lit.	14	Gradbeni odd.	1
Obdelovalnica v.	3	Skupaj	52

Analiza vzrokov oziroma vrste poškodb daje naslednjo sliko: V 9 primerih je naveden kot vzrok veter, ki je zanesel prah v oči; pri brušenju je bilo 7 poškodb; pri struženju in vrтанju 7 poškodb; škaja je padla v oči v 5 primerih; drobci žlindre so v 3 primerih; pri čiščenju ulitkov 3 primeri; rja v 3 primerih; tekoče železo v 2 primerih; udarec predmeta v 2 primerih; pri sejanju peska 2 primera; vroč pesek v 2 primerih ter ostale vrste poškodb 6 primerov.

Čeprav je večina primerov lažjega značaja, ne moremo mimo ugotovitve, da gre za nedisciplino, to je, da delavci ne nosijo zaščitnih očal. V podkrepitev dejstva, da ima skoraj vsak delavec zaščitna očala ter da je bilo v istem času, za katerega poročamo, dvignjenih iz skladišča 369 zaščitnih očal.

Postavlja se vprašanje: čemu tolikšna vlaganja v zaščitna sredstva, če niso uporabljana.

Navedeno problematiko je obravnavala komisija za zdravstveno in tehnično varstvo pri delavskem svetu podjetja ter predlaga komisijam za ta vprašanja po obratih, da proučijo vse poškodbe na očeh ter predlagajo ustrezne ukrepe.

Pregled števila nezgod, izgubljenih dni, pogostosti in resnosti po obratih za prvo polletje 1966:

Obrat oz. oddelek	Število nezgod pri delu	Št. izgub. dni	Pogostost	Resnost
Elektroplavž	8	186	64,2	1492
Jeklarna	3	46	16,8	258
Valjarna	18	273	54,8	831
Livarna valjev	6	111	98,5	1825
Livarna sive litine	25	397	91,8	1455
Modelna mizarna	1	10	36,3	362
Šamotarna	2	54	17,6	477
Obdelovalnica valjev	1	5	14,8	74
Mehanična delavnica	8	170	44,9	955
Energetski obrat	3	26	46,7	404
Elektroobrat	—	—	—	—
Promet	9	119	80,3	1063
Ekspedit	11	177	92,3	1485
Gradbeni oddelek	1	4	18,1	72
Razvojni oddelek	—	—	—	—
OTK	—	—	—	—
Komunalni oddelek	1	9	15,3	138
Ostalo	—	—	—	—
Skupaj	97	1587	34,2	708

Izredne uspehe beležijo, kot je razvidno iz tabele, elektroobrat, ki že več let dosega tako dobre rezultate kljub razmeroma visokim potencialnim nevarnostim, katere vključuje delo z elektriko, ravno tako sta uspešna razvojni oddelek in OTK. Posebno je potrebno omeniti jeklarno, ki je imela v istem obdobju lani 9 nezgod pri delu, letos pa jim je uspelo znižati to število na vsega 3 nezgode. Prav tako je potrebno omeniti gradbeni oddelek, ki je imel v istem obdobju lani 3 nezgode, letos samo 1.

Pomemben uspeh beležijo tudi v valjarni, kjer so znižali število nezgod od 33 v lanskem prvem polletju na 18. V šamotarni pa od 5 na 2 nezgodi. Izboljšano je stanje tudi na elektroplavžu od 12 na 8 nezgod.

Poslabšanje pa predvsem v livarni sive litine, kjer so imeli v lanskem prvem polletju 13 nezgod, letos pa kar 25, v livarni valjev lansko leto v prvem polletju 2 nezgodi, letos 6. Slabše je stanje tudi v mehanični delavnici, kjer so imeli lansko leto v prvem polletju 3 nezgode, letos pa v istem obdobju 8 nezgod.

Na splošno lahko ugotovimo v celem podjetju izboljšanje, saj je bilo v prvem polletju lani 113 nezgod in 2187 izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu. Letos pa v prvem polletju 97 nezgod in 1587 dni. Izboljšanje je razvidno iz podatkov o pogostosti in resnosti.

	I.—VI. 1965	I.—VI. 1966
Pogostost	49,5	43,2
Resnost	970	708

Če pregledamo dejavnost obratnih komisij za varstvo pri delu, lahko ugotovimo, da so v splošnem nedelavne z izjemo komisij v elektroobratu in v jeklarni.

Nedvomno, da bi obratne komisije lahko ogromno pripomogle k znižanju števila obratnih nezgod, predvsem v vzgojnem smislu. To še predvsem zaradi tega, ker analize vzrokov nezgod kažejo, da je blizu 80 odstotkov nezgod takih, kjer nastopa kot vzrok osebni faktor. Značilnost letošnjih nezgod je tudi ta, da beležimo večje število nezgod, katere so povzročili sodelavci. V večjih primerih žerjavovodje. Ena izmed osnovnih zahtev varnega dela je tudi v tem, da morajo delavci paziti ne samo na sebe in sbrbeti za svojo varnost, temveč tudi za varnost svojih sodelavcev.

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

Metalurške športne igre 1966

PROGRAM PRIREDITEV

SOBOTA, 27. 8. 1966:

- 15.30 Svečana otvoritev na stadionu Železarjev v Štorah
- 16.00 Nogomet – Štore : Jesenice
- 16.00 Rokomet – Štore : Jesenice
- 16.00 Šah – Štore : Ravne (v klubu Kulturnega doma)
- 16.00 Streljanje – vse ekipe (na strelišču nad Štorami)
- 16.00 Kegljanje – ženske – vse ekipe
- 16.45 Atletika – tek 800 m
- 18.30 Kegljanje – moški – vse ekipe

NEDELJA, 28. 8. 1966

- 8.00 Šah – Ravne : Jesenice (v klubu Kulturnega doma)
- 8.00 Kegljanje – moški – vse ekipe
- 9.00 Atletika – tek 100 m, daljina, višina, krogla
- 10.00 Atletika – tek 1500 m
- 10.00 Šah – Jesenice : Štore (v klubu Kulturnega doma)
- 10.30 Nogomet – Jesenice : Ravne
- 14.30 Rokomet – Štore : Ravne
- 15.30 Nogomet – Štore : Ravne
- 16.15 Atletika – balkanska štafeta
- 17.30 Zaključek tekmovanja

ŠPORT IN

Športne igre železarjev

Ze tretjič se bodo srečali slovenski železarji – športniki na tekmovanju, da bi v plemeniti športni borbi pomerili svoje moči. Letošnje srečanje športnikov iz treh slovenskih železarn – Jesenic, Raven in Štor bo 27. in 28. avgusta v Štorah. Metalurške športne igre imajo že svojo tradicijo. Prvotno so v njih sodelovali športniki iz vseh jugoslovanskih železarn ter je tako na vsakem srečanju sodelovalo preko 600 tekmovalcev. Iz več vzrokov so organizatorji od takšnega obsega odstopili. Slovenski železarji pa so sklenili, da bodo športna srečanja organizirali med seboj vsakokrat v drugem kraju. Tako so se prvič pomerili na Jesenicah in lansko leto v Ravnah na Koroškem.

Preko 180 sodelujočih bo letos tekmovalo v atletiki, rokometu, nogometu, kegljanju, streljanju in šahu.

Štore so enkrat že bile organizator takšne množične športne prireditve. Na naših športnih objektih so bile druge letne športne metalurške igre Jugoslavije. Zahvaljujoč skrbnim pripravam in lepim športnim objektom, so bili organizatorji deležni pohvale sodelujočih.

Upamo, da bodo tudi naši športniki dobro pripravljeni ter bodo posegli v borbo za najvišja mesta na tem tekmovanju.

- SO -

Kegljači prvi v Zagorju

Naši kegljači so se udeležili keglaškega turnirja v počastitev praznika občine Zagorje, na katerem je sodelovalo 8 ekip iz Tržiča, Domžal, Hrastnika, Trbovelj, Litije, Štor in dve iz Zagorja. Kot lansko leto na podobnem turnirju v Zagorju so tudi letos osvojili prvo mesto in s tem prehodni pokal. Dosegli so v borbenih partijah odličen rezultat 824 podrtih keglov; drugi so bili kegljači Proletarca iz Zagorja z 808 podrtimi kegli, tretji Domžale s 718 podrtimi kegli.

Rokomet

V prvem kolu tekmovanja za pokal Maršala Tita so naši rokometarji dne 11. 8. 1966 premagali rokometarje Partizan Konjice z rezultatom 25:20. S to zmago so se plasirali v naslednje kolo tekmovanja za pokal.

Nogomet

V nedeljo, 7. 8. 1966 sta bili na stadionu železarjev v Štorah dve nogometni prijateljski srečanja. Najprej so se pomerili med seboj pionirji ŽNK Celje in naši pionirji. To srečanje se je končalo v korist gostov z rezultatom 2:1. Mladinci so igrali ravno tako z mladinci ŽNK Celje ter tudi izgubili z rezultatom 3:1.

- SO -

Športno vzdušje pred metalurškimi igrami

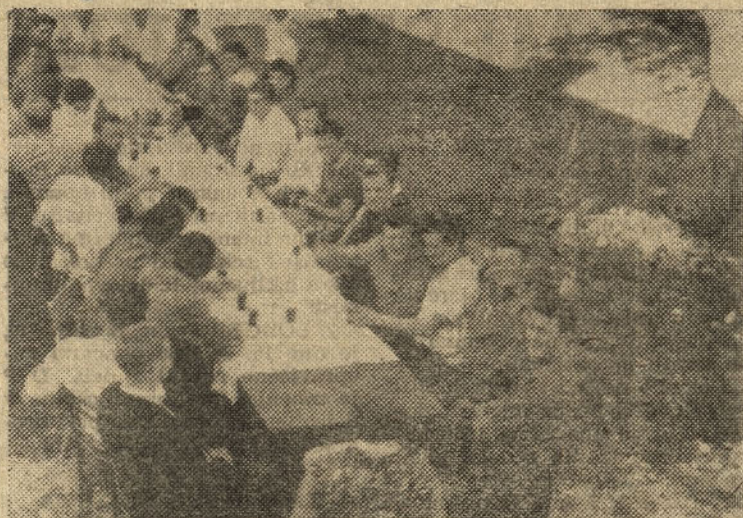
REKREACIJA

Mehanična na izletu

Obrat mehanične delavnice je letos zelo uspešno organiziral skupinski izlet v naravo. Vasica Podbočje je nadvse primeren kraj za take izlete, saj stoji sredi vasice hišica z dobrim okrepčilom in solidno postrežbo. Dopoldanske urice so navdušeni kopalci preživeli v Šmarjeških toplicah, ribiči pa ob dobrem lovu na Krki. Popoldan se je družba razživela. Priredili so nogometno tekmo med strojniki in ključavničarji. Športna sreča se je nasmehnila strojnikom, čeprav so žogo večkrat zamenjali

z navadno bučo. Po končani športni prireditvi se je vesela družba zbrala pri dobro založeni mizi in ob zvokih harmonike je zadonela pesem. Tudi plesalci so prišli na svoj račun, saj so se poskusili v vseh mogočih modernih in nemodernih plesih. Po-budnik: dober cviček. Obrat mehanične je enotnega mnenja, da takšnih izletov ni nikoli preveč. Vsi udeleženci se iskreno zahvaljujejo sindikalni podružnici za pomoč.

-OB-

Pevci – godbeniki – harmonikarji

V septembru bo ponovno zaživela kulturna dejavnost, ki je bila sedaj, v času letnih dopustov v zatišju. Vabimo vse tiste, ki so doslej v okviru društva »Svoboda Štore« na tem ali onem področju že sodelovali, kakor tudi tiste, ki imajo veselje in se čutijo sposobne, da se v jeseni vključijo v vrste pevcev, godbenikov, harmonikarjev itd., ker bodo s svojim sodelovanjem pripomogli k dvigu kulturne dejavnosti v Štoreh. Posebno apeliramo na mladince, naj se v čim večjem številu odzovejo vabilu, saj mora prav mladina biti nosilec kulturne dejavnosti.

Moški pevski zbor bo začel s svojim delom dne 6. septembra 1966. Vse redne člane in pa vse tiste, ki imajo veselje do petja vabimo, da se tega dne ob 19.30 zberejo v domu Svobode Štore, kjer se bomo pogovorili o programu dela. Pevskemu zboru se obetajo lepe možnosti, saj bo uspešno delo zboru kronano z večdnevним izletom po Jugoslaviji ali v tujino.

V jeseni bo tudi godba na pihala obnovila svoje delo. Društvo »Svoboda« razpolaga s potrebnimi instrumenti. Vabimo vse nekdanje člane, kakor tudi mladino, da se v čim večjem številu vključijo v vrste godbenikov. Vse potrebne informacije dobite pri referentu za rekreacijo.

Harmonikarji bodo začeli s svojim rednim delom s pričetkom šolskega leta.

Društvo »Svoboda« Štore

Filmi v Celju

Kino UNION:

- Od 28. 8. do 29. 8. 1966
»GOSPODIČNA DOKTOR«
francoski – kinoteka
- Od 30. 8. do 2. 9. 1966
»ORLI ZGODAJ VZLETE«
jugoslovanski barvni film
- Od 3. 9. do 5. 9. 1966
»CASANOVA IZ DONAVE«
madžarski film
- Od 6. 9. do 10. 9. 1966
»PESEM PRERIJE«
zahod. nemški barv. CS film
- Od 11. 9. do 12. 9. 1966
»GOZD OBEŠENCEV«
romunski film
- Od 13. 9. do 15. 9. 1966
»DRUGA STRAN MEDALJE«
jugoslovanski film

Kino METROPOL:

- Od 29. 8. do 30. 8. 1966
»HEIDI«
ameriški – kinoteka
- Od 31. 8. do 1. 9. 1966
»TAJNA MISIJA DIPLO-
MATSKEGA KURIRJA«
sovjetski film
- Od 2. 9. do 5. 9. 1966
»KRITIČNA TOČKA«
ameriški film
- Od 6. 9. do 8. 9. 1966
»GROZA«
madžarski film
- Od 9. 9. do 12. 9. 1966
»VOJAŠKA DEKLETA«
franc.-italij.-nemški film
- Od 13. 9. do 15. 9. 1966
»ZAČARANA VAS«
sovjetski barvni CS film

Kino LETNI:

- Od 28. 8. do 29. 8. 1966
»TUDI TO SE DOGAJA«
angleški barvni VV film
- Od 30. 8. do 1. 9. 1966
»Z OGNJEM IN MEČEM«
italij.-franc. barvni CS film
- Od 2. 9. do 3. 9. 1966
»MARLLYN MONROE«
ameriški barvni film
- Od 4. 9. do 5. 9. 1966
»SULEJMAN VELIČASTNI«
italijanski barvni CS film
- Od 6. 9. do 7. 9. 1966
»TARUS – ATILOV SIN«
italijanski barvni CS film

Od 8. 9. do 9. 9. 1966

»V KREMLJIH
INKVIZICIJE«
angleški film

Od 10. 9. do 11. 9. 1966

»PATROLA SMRTI«
angl.-švedski barv. CS film

Od 12. 9. do 13. 9. 1966

»ZAJTRK PRI TIFFANYU«
ameriški barvni VV film

Od 14. 9. do 15. 9. 1966

»FEDRA«
ameriški barvni CS film

V MESECU JULIJU 1966

KRŠITVE DELOVNE DOLŽNOSTI

V mesecu juliju 1966 so imele komisije za obravnavanje kršitev delovnih dolžnosti štiri zasedanja, na katerih so izrekle skupno šest ukrepov, od tega tri opomine, dva javna opomina in en zadnji javni opomin.

Delovno dolžnost so prekršili:

1. ROMIH Franc ml., iz aglomeracije, je dne 26. 6. 1966 neopravičeno izostal z dela, javni opomin.

2. UŽMAH Franc, iz prometa, je dne 19. 6. 1966 organiziral delo tako, da je imel na popoldanski izmeni pri premiku normalnotirne lokomotive samo enega premikača, čeprav bi morala biti pri premiku premikač in nadpremikač in ker ni prijavil kršitve delovne dolžnosti, čeprav bi to kot namestnik odsotnega obratovodje moral storiti in je bil na to opozorjen s strani obratovodstva elektroplavža in pravne službe. Komisija mu je izrekla javni opomin. Proti temu sklepu se je imenovani pritožil na DSP, ki pa je njegovo pritožbo zavrnil in potrdil prvostopno odločbo.

3. REZMAN Jakob, iz aglomeracije, ker je dne 15. 7. 1966 prišel vinjen na nočno izmeno in na poziv predelavca Užmah Alojza ni hotel zapustiti delovnega mesta, temveč je z železnimi grabljami udaril Užmaha po desni rami in čeladi tako močno, da mu je nalomil ključnico — zadnji javni opomin.

Zaradi samovoljne zapustitve dela je delavski svet podjetja v mesecu juliju 1966 izključil iz delovne skupnosti naslednje delavce:

JUNTEZ Darka, ZUPANC Vida in RIČEK Avgusta, vsi iz livarne sive litine, KRIZNIK Martina, iz valjarne in ANDERLIČ Antona, iz jeklarne.

Za izključitev delavskemu svetu podjetja sta bila predlagana tudi:

1. PERPAR Amalija, iz komunalnega oddelka, ki je dne 18., 19. in 20. 4. 1966 neopravičeno izostala z dela, razen tega pa

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

MARIJE GORJANC

se najtopleje zahvalujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala sostanovalcem za darovano cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo dr. Šubiču za njegov humani odnos ob težki bolezni naše pokojne mame.

Zalujoča družina Črešnar

malomarno opravljala svoje delo. DSP je sklenil, da se da Perparjevi še enkrat javni opomin, ki je zadnji pred izključitvijo. V kolikor imenovana napravi najmanjši disciplinski prekršek, bo takoj izključena iz delovne skupnosti.

2. LORGER Franc, iz valjarne, je dne 15. 5. 1966 ponovno neopravičeno izostal z dela. DSP je mnenja, da Lorger ostane v delovnem razmerju, za prvi prekršek pa se ga izključiti.

KADROVSKE VESTI ZA MESEC JULIJ 1966

Novi člani delovne skupnosti:
KOPRIVNIK Matije Janez iz Lipoglava, delavec, livarna sive litine.

GAČNIK Jakoba Alojz iz Slatine pri Ponikvi, delavec, livarna sive litine.

GREGUR Josipa Ivan iz Pečovja, delavec, livarna sive litine.

KUMPERGER Ivana Jože iz Jakoba pri Šentjurju, delavec, modelna mizarna.

FENDRE Franca Branimir iz Brezja pri Ponikvi, elektromehaničnik, elektroobrat.

PINTAR Martina Stanislav iz Slatine pri Dobju, delavec, livarna sive litine.

PERC Leopolda Leopold, dipl. germanist, iz Šentjurja, splošni sektor — oddelek samoupravnih organov.

TURK Janeza Ivan iz Štor, delavec, jeklarne.

GAJSEK Stanislava Stanislav iz Bukovja pri Slivnici, delavec, promet.

FELICIJAN Angele Štefan iz Jezerc pri Dobju, livarna sive litine, delavec.

POLAJŽER Štefana Jožef, iz Donačke gore pri Rogatcu, delavec, valjarne.

KRAMPERŠEK Leopolda Matija iz Drobinskega, delavec, jeklarne.

ZAGOŽEN Mihaela Ivan iz Marije Reke pri Preboldu, delavec, livarna sive litine.

KRIŽNIK Karla Karl iz Praprotnega pri Planini, delavec, livarna sive litine.

KOCMAN Jakoba Stanislav iz Brez pri Laškem, delavec, elektroplavž.

KAJBA Ivana Mirko iz Ponikve, delavec, livarna sive litine.

NARAT Karla Karl iz Šmarja, delavec, livarna sive litine.

IVKOVIČ Ilije Ronko iz Šmarja, delavec, livarna sive litine.

JELENC Franca Franc iz Kopol nad štorami, zidar, gradbeni oddelek.

V JLA je odšel VRABIČ Peter, dežurni ključavničar v valjarni.

Niso več člani delovne skupnosti:

ŠKETA Martin, dipl. metal. inž. iz energetskega obrata, odšel sporazumno s podjetjem.

GREGUR Ivan, pomočnik formarja v livarni sive litine, je odšel po lastni želji.

LAZAR Martin, skladiščnik — komercialni sektor, odšel po lastni želji.

Zaradi upokojitve jim je prenehalo delovno razmerje:

POLAK Jože, star 55 let, v tem podjetju zaposlen preko 25 let, v obratu livarne sive litine kot brusar, je bil invalidsko upokojen.

MAJHEN Martin, star 58 let, v tem podjetju zaposlen 15 let, v obratu šamotarni kot mešalec mase, je bil redno upokojen.

POLANC Jože, star 54 let, zaposlen v tem podjetju preko 20 let kot delovodja na ekspeditu, je bil redno upokojen.

VIDENSEK Jože, star 56 let, v tem podjetju zaposlen 5 let kot statističar v analizi — komercialni sektor, invalidsko upokojen.

Na novi življenjski poti želimo obilo sreče:

URŠIČ Jožetu iz mehanične delavnice in Kindhofer Kurtu iz organizacijskega biroa.

Naraščaj v družini so dobili:

TRUPEJ Ivan iz valjarne, LE-NART Franc iz livarne sive litine, ŽAVSKI Jože iz valjarne, PETEK Edi iz mehanične delavnice, BEVC Stanko iz gradbenega oddelka, PIRMAN Marija iz komunalne in PIRMAN Marko iz mehanične delavnice, RABUZA Anton iz jeklarne, ŠUMEJ Jurij iz tehničnega sektorja — priprava proizvodnje, KAMPUŠEK Vinko iz livarne sive litine, ZORIČ Ladislav iz jeklarne, URŠIČ Jože iz mehanične delavnice ter RAVNIKAR Ivan, dipl. inž. iz UOS.

Čestitamo!

Izostanki v mesecu juniju:

Zaradi bolezni je bilo izgubljenih 2413 delovnih dni, zaradi rednega letnega dopusta 5679, zaradi izredno plačanega dopusta 215, zaradi neplačanega dopusta 50, zaradi neopravičenih izostankov 4 in zaradi ostalih izostankov 677 delovnih dni, torej skupno 9038 delovnih dni.

NEZGODE

Jeklarne:

TURK Ivan. Žerjav je dvignil korito žlindre. Na višini pol metra se je nenadoma pretrgala veriga. Korito je padlo na zemljo in žlindra je brizgnila iz korita ter opekla imenovanega po gležnju desne noge. Na verigi se je pretrgal vezni člen, ki je bil kovaško slabo varjen. Lahko bi se bil tudi imenovani delavec malo dalje odmaknil od dvigajočega bremena.

Valjarna:

BOBEK Janez je prenašal valjane palice od škarij na voz. Med delom je z levo roko zadela oh oster konec palice in se vrezal med zapestjem.

JAZBEC Alojz. Med vtikanjem gredice v prvo ogrodje predproge mu je zareča škaja z gredice padla v levi čevlji in ga opekla po nogi.

BOBEK Jože, je vtikal valjane palice iz IV. v V. ogrodje fine proge. Zadnji konec palice je v IV. ogrodju zastal zaradi dvo-plastnosti materiala. Ker so valji v V. ogrodju palico vlekli naprej, se je pretrgala. Konec palice je udaril imenovanega po desni nogi ter ga opekla.

CENTRIH Ivan. Pri nakladanju ingotov s parnim žerjavom je žerjavovodja tovariš Stojan dvignjene ingote nenadoma spustil nazaj na sklad. Tovariš Centrih je odskočil nazaj in se zaletel v drugi sklad ingotov. Udaril se je na levo pleče.

BOBNIČ Jože. Pri nameščanju zaščitne pločevine med ogrodji predproge je s pločevino zadela deteljico vrtečega valja. Valj je pločevino izbil ob stojalo, kjer mu je poškodovalo kazalec na desni roki.

Livarna sive litine:

LAUBIČ Jože je z žerjavom prenašal posodo z odlitki. Ker je z roko držal za rob posode, ga je odletel, ki se je premaknil v posodi, odrgnil po prstancu desne roke.

ROBIČ Martin je z žerjavom postavljaj kokilo na stolice za brušenje. Pri tem je žerjavovodja tovariš Sajevec svojevoljno premaknil kokilo proti časnemu odru in je imenovanemu stisnilo palec desne roke.

RECKO Viktor. Pri zmetavanju tračnic je konec tračnice, ki jo je odvrget, zapel za razparano rokavico. Tračnica je potegnila roko za seboj in ga stisnila za prste ob druge tračnice na tleh.

Espedit:

NIKOLIČ Mirko. Pri razkladanju živega apna iz vagona mu je zaradi vročine in potu prišel apneni prah v oči.

KOKOL Anton. S sodelavcem sta prenašala jeklenke. Sodelavec je prijel jeklenko za kapico, ki je bila slabo privita in se je snela. Jeklenka je padla imenovanemu na desno nogo in mu poškodovala palec.

SMID Adolf. Pri razkladanju paličnega železa s štiriosnika se je na ostrem robu palice uredal nad zapestjem desne roke.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega draga sina in brata

PODPLATAN JOŽETA

se sikreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali.

Prav lepa hvala tudi vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu prerani grob zasuli z venci in cvetjem.

Zalujoči svojci